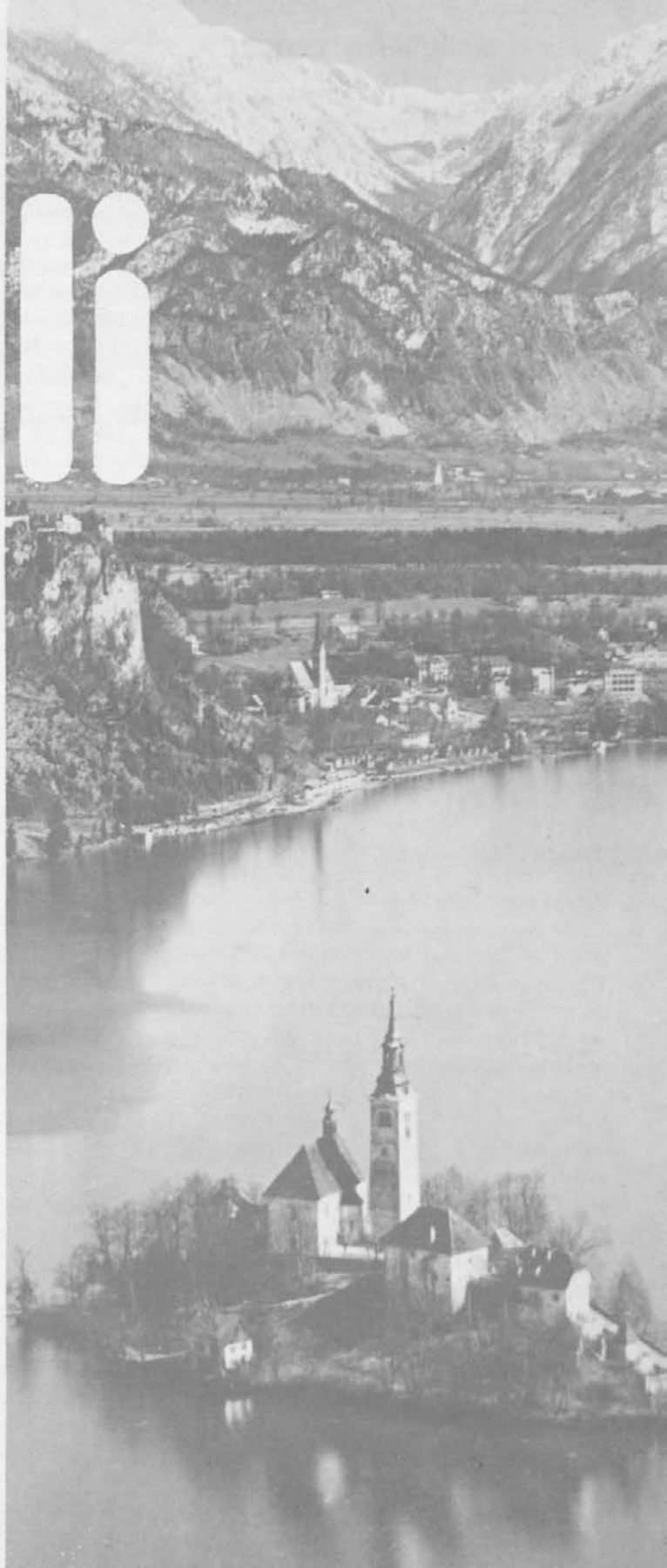

li

LETO IXXX.
JANUAR
1980

215734

PRVA številka novega letnika MISLI je tu, dasi malo pozna, kar pa ni urednikova krivda. Ima novo obleko in nove glave stalnih rubrik — za vse to naj se na tem mestu iskreno zahvalim dolgoletnemu naročniku, arh. Robertu C. Mejaču, Qld.

Vsebina MISLI bo šla po isti poti kot doslej: božje in človeške misli, z dobro vojo podane bralcem v informacijo. MISLI se zavedajo svojega poslanstva. So glasilo svobodne Slovenije v svetu, zato hočejo svobodno pisati tudi v bodoče.

Kampanje **STO NOVIH NAROČNIKOV!**, uspešno dosežene v prejšnjih letih, lansko leto nismo več oznanili. Kljub temu smo imeli lep uspeh: 62 novih plačilnih naročnikov v teku lanskega letnika. To bi razveselilo urednika in upravnika vsakega izseljenskega lista. Uspeh kljub mnogim težavam, ki jih pred leti ni bilo: stalnemu podraževanju pri tisku in poštadini, raznim nasprotovanjem in raznim pritiskom tako na urednika kot celo na bralce, pa še marsikaj... Le nadaljujmo to nenapovedano kampanjo — v januarju letos je že pet novih naročnikov! — in s tem podaljšujemo življenje listu, ki je našim družinam po Avstraliji že toliko let zvest in iskren prijatelj!

— Urednik in upravnik

CELOVSKE MOHORJEVKE so že na razpolago — dvanajst dolarjev štiri knjige. **GORIŠKE** pa so še na poti in jih pričakujemo v kratkem.

K SLIKI NA PLATNICAH:

Otok bleški,

kinč nebeški...

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poštšina v cenah knjig ni vključena!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) Cena I. dela \$7.-, II. dela \$8.50.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.-.

JADRO V VETRU (za II. razred), cena \$6.—; **ZLATA LADJA** (za III r.), cena \$6.—; **VRTILJAK** (za IV. r.), cena \$6.50; **ZEMLJA DOMAČA** (za V. r.), cena \$6.50. — Te čitanke, bogate po vsebini in barvnih ilustracijah, uporabljajo slovenske osnovne šole v Trstu. Res vredna pomoč za priljubitev in izpopolnitev znanja slovenskega jezika tudi naši izseljenski mladini.

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Na 233 straneh, s številnimi kuharskimi recepti azijskih narodov in z več barvnimi slikami serviranja azijskih jedil. Zbrala Marinka Pečjak, izdano v Sloveniji. Cena \$13.60.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. knjiga. — Odlično delo dr. Jakoba Kolarica CM. in podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig \$40.- (Posamezne knjige: prva \$7.-, druga \$9.-, tretja \$28.-).

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARIA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni.) — Cena vsem trem delom \$10.-

TRENUTKI MOLKA — Misli za vsak dan leta je napisal Franc Sodja CM. Knjiga je izšla v Argentini, stane vezana \$4.—, nevezana pa \$3.— in je vredna branja.

HOJA ZA KRISTUSOM (nesmrtni spisi Tomaža Kempčana v obliki molitvenika). Cena \$5.— vezani knjigi.

MATI, DOMOVINA, BOG (Pesmi Ludvika Ceglarja) — Cena \$2.-.

POPOTNIKI (Najnovejši roman, ki je izšel v izseljenstvu, napisal Aleksej Goriški). 456 strani. — Cena \$10.-.

V ROGU LEŽIMO POBITI (napisal Tomaž Kovač, priča pokola tisočev v letu 1945) — cena dva dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharških dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDERSICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

misli

(THOUGHTS) Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji • Ustanovljen leta 1952 • Izdajajo slovenski frančiškani • Urejuje in upravlja Fr. Basil A. Valentine, O.F.M., 19 A'Beckett Street, Kew, Victoria 3101 — Telefon: (03) 861 7787 • Naslov MISLI: P.O. Box 197, Kew, Vic. 3101 • Letna naročnina \$5.- se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$8.-, letalsko s posebnim dogovorom) • Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. • Stava: Polyprint (Vic.) Pty. Ltd., 1 Dods Street, Brunswick, Vic. 3056 - Tisk: Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Vic. 3065.

VSEBINA • Rojakom po svetu — škof dr. Stanislav Lenič — stran 1 • Naj nas sreča ne omami in bridkost ne stare! — Karel Mauser — stran 2 • Razgovor o naših kulturnih dejavnostih — Pojasnjuje ga. Aleksandra Čeferinova — stran 3 • Znamenja in klicaji — stran 6 • Četrty kralj — legenda — Johannes Joergensen — stran 8 • ... name čakajo — Jörg Zink — stran 9 • Prva matura iz slovenščine je za nami — Mariza Ličan predstavlja maturante — stran 10 • Odprto pismo g. Javoršku — Ob knjigi "Nevarna razmerja" Milivoj Lajovic — stran 12 • P. Bazilij tipka . . . — stran 14 • Ko bi vsi iskalci Boga . . . — Po mr — stran 16 • Kolikor jezikov znaš, toliko glav veljaš! — Dr. Stanislav Frank — stran 18 • Izpod sydneyjskih stolpov — p. Valerijan — stran 19 • Vozniki — povest, nadaljevanje 6 — F. Grivški — stran 21 • Naše nabirke — stran 21 • Izpod Triglava — stran 24 • Z vseh vetrov — stran 26 • Kotiček naših mladih — stran 28 • Križem avstralske Slovenije — stran 29

Glavni odstavki pisma škofa Leniča ob izseljenski nedelji bodo najlepši uvodnik v novi letnik MISLI.

ROJAKOM PO SVETU

„Za vas sem škof“, je govoril svojim vernikom sveti Avgustin. Tako bi lahko rekel tudi jaz, ki me je sveta Cerkev postavila v to službo „za vas“. Ker vas nikoli ne morem doseči vseh s svojo živo besedo, mi dovolite, da se ob božičnih praznikih, izseljenski nedelji in ob novem letu obrnem na vas s tem pismom.

Najprej Vam vsem želim iz vsega srca zares lepe, mirne, zdrave, duhovno bogate, vesela in družinske sreče polne praznike Gospodovega rojstva, kakor tudi blagoslovljeno novo leto 1980. Če kdaj, vas bo še posebej te dni vaš spomin popeljal domov, v domačo cerkev, kjer ste nekdaj doživljali bogato vsebino in lepoto božiča. Velika je zares skrivnost božiča, ki nam je približala Boga, tistega Boga, ki se je spustil med nas, nas osvobodil greha, odrešil, posvetil, dal smisel našemu življenju in nas napolnil z veselim upanjem: naše življenje se ne izteka v nič, ampak gre nazaj k Bogu, ki je vsa polnost in bo nekoč tudi nas napolnil s srečo, veseljem, življenjem.

Med letom nas zagrinjajo vsakdanje skrbi. Sodobni življenjski nemir in hrup nas odvrta od razglabljanja. Dajmo se vsaj sedaj ob teh lepih praznikih malo ustaviti in zamisliti.

Ljudje smo ustvarjeni po božji volji kot družbena bitja. Že pred rojstvom smo postavljeni v DRUŽINO. Po naravi nas vleče v skupnost, ker „človeku ni dobro samemu biti“. Že mlad človek si kmalu zaželi, da bi imel družino. Družina je kakor topla greda, ki se v njej najugodnejše razvijajo najprej temeljne naravne kreposti: smisel in občutek za drugega, nesebična dobrot, premagovanje, brušenje značajev, služenje, pristna človeška ljubezen do bližnjega. Družina pa je tudi „Cerkev v malem“. Bog prebiva v družini, če je združena v Jezusovem imenu. Tu v družini se člani drug od drugega navzemamo pristne vere in vseh drugih krščanskih kreposti. Na praznik svete Družine bomo obhajali izseljensko nedeljo. Doma bomo mislili na vas, molili za vas, v duhu vas bomo obiskovali na vseh kontinentih. Vi pa, dragi bratje in sestre, skušajte ta dan razmisliti vsak svoj odnos do svojih družin. Ali ste že zasajeni v svoji družini? Se niste morda izkoreninili? Pozabili na vse tiste vezi, ki bi vas morale vezati na zvestobo vsem članom družine? Kdor se iz družine izkorenini, je podoben samotnemu drevesu, ki se suši in hira.

Iz teh vrstic veje skrb slovenske Cerkve za nas po svetu. Tudi mi smo njen del. Ostanimo ji zvesti, čutimo z njenimi napori za obstanek in podpirajmo jo po svojih močeh!

Žal so se na tujem mnogokrat skrhale družinske vezi. Preveliko blagostanje, hlastanje za vsakdanjimi užitki je mnogokrat pripomoglo, da so se razdrli družinska ognjišča. Ko sem hodil po svetu, sem našel mnogokrat zares zgledne družine, ki so se na tujem še tesneje povezale med seboj in se tako zavarovale pred tujimi vplivi. Zakonska zvestoba je na tujem dvakrat dragocena.

Sreča in življenje vsake družine so OTROCI. Velika ljubezen in tudi velika skrb krščanskih staršev so. Vendar ne smemo pozabiti, da današnji otroci povsod po svetu, na tujem pa še posebej, rastejo povsem v drugačnih okoliščinah. Zato ti današnji otroci potrebujejo še posebne skrbi svojih staršev. Vem, da bi iz njih radi naredili dobre in poštene ljudi. Zato skušajte od njih odvrčati vse tisto, za kar veste, da je strup za mlado dušo, in posredujte jim čimveč duhovne hrane. Povežite jih z vašimi duhovniki, skrbite za njihovo versko vzgojo. Poskrbite jim dovolj dobrega branja in ne privoščite jim vsega, kar si njihovo še nerazsodno srce poželi. Ali v vaši družini še kaj skupaj molite? Ali greste v nedeljo skupaj k sveti maši, če le mogoče, k slovenski maši? Ali skrbite za prejemanje zakramentov spovedi in obhajila? Glejte, vse to je tista hrana, brez katere bi vaši otroci postali duhovno rahitični, nerazviti in zaostali.

Vem, da imate vsi željo, da bi tudi na tujem ostali vsi dobri in pošteni. Nobena stvar vam ne bo tako učinkovito pomagala k temu, kakor skrb za trdno, z ljubeznijo in medsebojnim žrtvovanjem povezano družino. Utrdite si ob teh dneh spet svoje družinske vezi. „Ljubezen Kristusova naj prebiva v vas obilno.“

Vaš škof

+ Stanislav Levšič

Naj nas sreča ne omami in bridkost ne stare!

V ČASU velike duhovne razbitosti je bolj ko kdaj koli prej važno, da veliki prazniki izlijejo v nas svojo vsebino in svojo polnost. Zavoljo tega jih Cerkev postavlja ob pot cerkvenega leta. Novajeni smo, da božične dni odenemo s počelom posebnih mehkih. Res je, da so otroško čarobni, toda prav je, da gledamo v njih tudi trpkost, ki je že skrita v njih. Ko gledamo božjega Otroka na slami, je prav, da vidimo tudi križ, ki leži poleg. Ko gledamo srečo in veselje svetega para, radost pastirjev in petje angelov, naj zdrsnejo naše oči tudi na Oljsko goro, kjer tisti Otrok kot mož bolečin prosi za pomoč svojega nebeškega Očeta.

Mislim na rojstvo idej, dobrih in plemenitih. Veseli in srečni obrazi jih gledajo in pestujejo.

Naj vidijo naše duhovne oči tudi njih križ. Polnost njih rojstva je namreč v tem: zmagoslavje in trpljenje, sreča in bridkost. Da toliko dobrih in plemenitih idej umrje, da toliko in toliko ljudi ob najboljših idejah omahne, je krivo to, ker jih hočemo vedno gledati le v sreči velike svetlobe in nikdar v bridkosti teme.

Vzemimo iz velikih praznikov vso vsebino in prenesimo jo v svoje življenje. Samo na ta način bomo znali stati za svoje ideale ne le ob plapolanju zastav in ob veliki množici, temveč tudi tedaj, ko bomo čisto sami in na videz od vseh zapuščeni.

Naj nas sreča nikoli ne omami in bridkost nikdar ne stare!

KAREL MAUSER

O NAŠIH KULTURNIH DEJAVNOSTIH

PRIČUJOČI članek osvetli precej vprašanj, ki zanimajo marsikoga med nami. Je v obliki pogovora urednika MISLI p. Bazilija z gospo ALEKSANDRO CEFERINOVO. Oba znana delavca vsak svoje stroke se skušata razumeti o kulturnih zadevah, slasti v kolikor tičejo tudi našo slovensko etnično skupino v Avstraliji.

Gospo Ceferin smo v našem izseljenskem tisku že večkrat predstavili. Izhaja iz slovenske emigrantske družine in je trideset let v Avstraliji. Kot visoko kvalificirana oseba je predavala književnost na univerzi, sedaj pa poučuje in koordinira jezike na srednji šoli. Članica je univerzitetnih in srednješolskih strokovnih organizacij. Zaslužna je za vpeljavo slovenščine v avstralske državne šole. Njen položaj je razviden iz članstva in dela v raznih odborih na področju multikulturalizma, sodelovanja pri deželnih ter zveznih seminarjih, konferencah in podobno.

P. Bazilij: Veliko se piše in govori o poučevanju slovenščine v Avstraliji. Kakšno je stanje po Vašem mnenju?

Ga. Ceferin: V pogledu nazaj lahko ločimo več stopenj. Prve možnosti za slovenski pouk so se pokazale že pred leti v okviru verskih nedeljskih srečanj, kjer je slovenščina našla vso pomoč in zaslombo. Nato sta bili dolga leta v Avstraliji samo dve slovenski šoli: Slomškova šola pri verskem in kulturnem središču v Sydneyu in pa šola istega imena v Melbournu. S pridobitvijo klubskih zemljišč in ustanavljanjem mladih klubov zadnjega desetletja je rastlo tudi število naših etničnih šol. To je bila pionirska doba. Učitelji so premagovali težave z veliko požrtvovalnostjo, saj so sprva manjkali primerni prostori za razrede, manjkale so učne knjige, pa tudi razumevanje pri mnogih. Skratka, bili so navezani na sebe, brez prave pomoči. — Vpeljava slovenščine v avstralski šolski sistem — najprej v Melbournu, potem pa v Sydneyu — je bila naslednja in važna stopnja. Zanimanje se je dvignilo, dotok knjig iz Slovenije, Trsta in ZDA je zboljšal stanje tudi pri naših etničnih šolah. Zgovorni pokazatelji so podpore avstralskih državnih oblasti in vključitev novih učiteljev.

B.: Z delovanjem "Slovenian Syllabus Committee"-ja v Sydneyu in "VISE Committee for Slovenian Language" v Melbournu je ocenjevanje in upoštevanje slovenščine kot maturitetnega predmeta z ozirom na odgovorne oblasti urejeno. V Sydneyu je že izpeljano. Kdaj pa bo v Melbournu?

C.: Po odločbi Viktorijskega instituta za srednješolsko izobrazbo (VISE) bodo nove šolske predmete, med katerimi je tudi slovenščina, uvedli v letu 1981.

B.: Kako to, da je trajalo toliko časa?

C.: Kot sem že prej večkrat povedala, se vrši v naši državi Viktoriji reorganizacija maturitetnega sistema. V dobi preurejevanja, od leta 1975 pa do 1980, ni bil sprejet noben nov predmet. Slovenščina je sedaj v postopku akreditacije in je med prvimi predmeti, ki bodo v letu 1981 uvedeni pri nas.

B.: Kaj pa študenti, ki letos obiskujejo 12. letnik?

C.: Za te mi je res žal. Lahko obiskujejo pouk, dobili bodo tudi spričevalo. Možno je, da se jim bo slovenščina kot drugi jezik upoštevala pri nadaljnjem visokoskolskem študiju, a maturitetni predmet v letošnjem šolskem letu se ne bo. To se pravi, da se ne šteje za enega od štirih HSC predmetov.

B.: Kaj pa svetujete študentom ostalih letnikov?

C.: Pouk slovenščine od 7. do 12. letnika se jim še vedno nudi v okviru Saturday School for Modern Languages. Študenti, ki bodo več let obiskovali to šolo, lahko pričakujejo dobro znanje slovenskega jezika in slovenske kulture ter dober uspeh v 12. letniku. Za pripravo na slovenščino kot maturitetni predmet bodo vsekakor potrebovali dobro osnovo — pridobili si jo bodo z večletnim rednim obiskovanjem pouka.

B.: Poleg šol in tiska vplivajo na zanimanje za slovenski jezik in kulturo tudi oddaje etničnega radia.

C.: O tem ne more biti nobenega dvoma. Zato si skušajo pri tem vse etnične skupine zagotoviti čim večji vpliv. Nekateri gledajo vse to zgolj s kulturne strani. A ni dvoma, da so kateri motivirani tudi politično, komercialno, ipd.

B.: Vi ste ena izmed zelo aktivnih članov SEBAC-a (State Ethnic Broadcasting Advisory Committee) v Viktoriji. Kaj pršteвате k napredku pri etničnem radiu?

C.: Napredek je že v tem, da se je iz amaterskih pričetkov pred štirimi leti razvil v napol profesionalno uradno ustanovo. — Skušala sem vplivati, da se dosledno uveljavi jezikovni princip za etnične oddaje. In pa, da se dvigne kvaliteta preko avdicij.

B.: Z dolgotrajnejšimi skušnjami se kvaliteta sčasoma več ali manj sama po sebi dvigne. Kako pa je prav za prav z avdicijami?

C.: Skušnja dela mojstra, to gotovo drži. Avdicije pa imajo po mojem mnenju vsaj dve važni pozitivni strani. Odprejo možnost delovanja boljšim talentom. Ako pa že ni boljših, služijo v zavrnitev kritike in potrditev dela vsem, ki sodelujejo pri oddajah.

B.: Ali je bilo veliko zanimanja za nedavno razpisano mesta koordinatorjev? Koliko je novih?

C.: Pri nas v Melbournu se jih je za italijanščino prijavilo 30, za grščino 27 kandidatov. Za oddaje obeh jezikov sta bila imenovana nova koordinatorja. Za hrvaški jezik je bilo 7 kandidatov, za srbskega 3, za slovenščino 2 in za makedonščino 1. Za hrvaščino je bil imenovan nov koordinator, za slovensko in tudi makedonsko oddajo pa je ostalo pri starem.

B.: Ali ni nekam malo kandidatov, če se spominimo vsakovrstnega govorjenja in pritoževanja?

C.: Prezgodaj je, da bi delali splošne zaključke; je pa vsekakor zanimivo in dobro vodilo za prihodnje avdicije.

B.: Slišal sem, da smo pred pomembnimi spre-

membami etničnega radia in televizije. Kaj pravi Vi k temu?

C.: O tem se razpravlja že skoraj eno leto. Vse narodnostne skupine so bile povabljene k prisostvovanju. Končni predlog je izdelal odbor, ki mu načeljuje g. Frank Galbally. Pred kratkim je bil predložen zvezni vladi. Zdaj je vprašanje, ali bo v celoti ali vsaj deloma tudi sprejet.

B.: V čemu je prav za prav problem? Imamo štiri leta etničnega radia in vsaki dve leti je kaj obrnjeno na glavo.

C.: Vzeti je v obzir različne pritiske, tako politične kot komercialne, pa se ni kaj čuditi. Etnični radio bo v pogledu svoje strukture vedno več ali manj pod vplivom vladujoče stranke. — Danes imamo primer, ko avstralski komercialni interesi zatrjujejo, da je "Special Broadcasting Service" (SBS) lahko nevarnost za industrijo, ker ima pravno privilegiran položaj, če vlada to želi. Zato zahtevajo spremembo zakona. Predlagana je delna komercializacija televizije. — Današnje številke kažejo, da "Australian Broadcasting Service" (ABC) stane državo preko 130 milijonov dolarjev na leto. Komercialne televizijske postaje pa so istočasno napravile okoli 64 milijonov dolarjev dobička. Predviden proračun etnične televizije je okoli 7 milijonov dolarjev. Spočetka naj bi obratovala okoli 35 ur tedensko.

B.: To bi bil torej razlog, da se z delnimi vključenimi trgovskimi interesi zagotovi večja učinkovitost dela in izloči draga birokracija.

C.: Mnenja so precej deljena. — So pa seveda tu še druge posledice. Če vlada sprejme Galballyjev predlog, bo SBS spremenjen v "Multicultural Broadcasting Corporation". Že zgoraj omenjeni SEBAC pa tudi NEBAC (National Ethnic Broadcasting Advisory Council) bosta ukinjena in na njuno mesto postavljena nova sveta.

B.: Predsedovali ste posebnemu odboru "Sub-Committee for Migrant Women's Needs in Broadcasting" (SEBAC-Vic.) in izdelali predloge. Menite, da bodo upoštevani?

C.: Formacija in delo tega odbora sta bila vsesakor v liniji z Galballyjevim predlogom. Naši izsledki so bili

K SLIKAM: Melbournski SSML slovenski razredi 1979.

University High School (na levi). Učiteljici ga. Jožica Paddle (zgoraj) in ga. Nataša Vincent (spodaj).

Box Hill High School (na desni). Učiteljici ga. Dragica Gelt (zgoraj) in ga. Lucija Srnec (v sredini).

Maribyrnong High School (desno spodaj). Učiteljica gđc. Sandy Ceferin.

dobro sprejeti in bodo upoštevani. Do kake mere, pa bo seveda pokazala prihodnost.

B.: Korak naprej vidim v zagotovitvi vpliva članov novopostavljenega instituta — "Multicultural Institute". Kaj Vi mislite o teh spremembah?

C.: Spremembe so potrebne in jih pozdravljam. Z mojim dosedanjim delom sem zadovoljna, ker mislim, da je opozicija večkrat bolj konstruktivna kot pa prikimavanje in soglasnost. Pod pretvezo soglasja se često krijejo manjšinski interesi ter manipulacije večine.

B.: Kako pa je v viktorijskim Združenjem slovenskih učiteljev (STAV)?

C.: Združenje je bilo spočetka ustanovljeno za zagotovitev učiteljev slovenščine na tukajšnjih državnih šolah. Poleg tega pa seveda tudi za razširjanje znanja o slovenščini in slovenski kulturi v okviru in povezavi s sorodnimi avstralskimi organizacijami. Nam ni toliko do tekmovanja z drugimi: aktivni smo tam, kjer je potrebno strokovno znanje in delo. Prav tako pa radi vidimo, da imajo naša društva dobro gospodarsko osnovo, ki je pogoj za razvoj družabnosti, razvedrila, športnih iger, etničnih šol, folklornih skupin in ostalih dejavnosti. Naša dejavnost je seveda omejena na strokovno delo, jezik, kulturo, vzgojo in mejna področja teh aktivnosti.

B.: Tako naši klubi kot verska središča, viktorijsko Združenje učiteljev ter sydneyška Akademski klub in Šolski odbor — vsak prispeva po svoje, da se bolj sliši naš glas po peti celini.

C.: Komur je za slovensko besedo in poreklo, mora biti tega samo vesel.

SLOVENSKE STARŠE V MELBOURNU vabimo, da svoje otroke, ki so končali osnovno (Primary) šolo, vpišejo za

SREDNJEŠOLSKI POUK SLOVENŠČINE.

Tudi v šolskem letu 1980 bo ob sobotah od 9.15 do 11.15 dopoldne.

Začetek pouka in obenem dan vpisa je

SOBOTA, 9. FEBRUARJA 1980

na naslednjih šolah:

- BOX HILL HIGH SCHOOL,
- MARIBYRNONG HIGH SCHOOL, in
- UNIVERSITY HIGH SCHOOL.

Za informacije kličite: Telefon 380 5877
Saturday School of Modern Languages,
Education Department of Victoria

ZNAMENJA IN KLICAJI

Prav je, da slovenska oddaja na radiu EA prinaša tudi novice iz Slovenije, zelo pa moti mnoge poslušalce poročanje, ki je s komentarjem vred dobesedno opiče ponavljanje iz tiska v rodni domovini. Saj vsi poslušalci pripadamo svobodnemu svetu, zato pričakujemo presojanje slovenskih razmer iz našega zornega kota, ne pa utesnjeno v tendenčna stališča partijske diktature in cenzure republike Slovenije.

V eni januarskih ponedeljkovih oddaj smo morali na 3EA poslušati o verah v Sloveniji, katerih pripadnikom slovenska zakonodaja "zagotavlja svobodno izpovedovanje vere" — vse dobesedno iz članka "Zakaj božič doma ni praznik" v "Našem delavcu", ljubljanski reviji začasne delavce v tujini. Namen članka je jasen: bralca hoče prepričati, da je vse lepo in prav. Četudi pri dobesedni radijski podaji morda ni tega namena, je namen že prisoten v besedilu. Ta ponuja poslušalcu isti neresnični zaključek kot članek ter nikakor ni vreden imena nepristranskega poročanja.

Koliko po zakonu zjamčena in — kot kaže gornji primer, ki pa ni osamljen — celo na naših EA oddajah poudarjena "verska svoboda" velja doma v praksi, ob kateri je poleg ostalih krivic in zapostavljanj vernikov tako brezobzirno na pohodu načrtna ateizacija šolske mladine, nam pove pričujoči članek.

POD naslovom ZNAMENJA IN KLICAJI je prinesel ljubljanski verski tednik DRUŽINA dne 18. novembra 1979 osem strani obsegajočo prilogo. Njena vsebina "bo šla v slovensko zgodovino kot dokument nekega časa", kot je pravilno ocenil zadevo mesečnik "Naša luč", ki izhaja v Avstriji za slovenske izseljence po Evropi. V prilogi podajajo slovenski teološki strokovnjaki analizo in kritiko nekaterih poglavij šolskega učbenika DRUŽBA IN SOCIALISTIČNA MORALA, ki je izšel v Ljubljani pred dobrima dvema letoma za sedmi in osmi razred osnovnih šol. Uvodnik nam pove vzrok, da je do te priloge sploh prišlo. Takole beremo: "To ni osebni napad na dr. Vojana Rusa, ki je avtor spornih sestavkov. Kritika velja knjigi kot uradnemu učbeniku, ki ga je poudaril Republiški komite za vzgojo in izobraževanje z odločbo št. 610-3/77 z dne 11. aprila 1977. V njem so prikazi krščanskega pojmovanja človeka in življenja, trditve o krščanski morali, pogledi na izvor in vlogo religije, ki podajajo izkrivljeno podobo krščanskih stališč o teh vprašanjih. Zato ne moremo mimo njih. V imenu znatnosti, v imenu zgodovinske resnice, v imenu odprtega in nepristranskega pogleda na svet." (stran 5)

Prav je, da se je slovenska Cerkev ojunčila in tokrat le "ni mogla mimo", kot to stori tolikokrat, morda kar žal prevečkrat. Zato tudi mi ne smemo mimo, če hočemo slediti razvoju v domovini in če nam ni vseeno, v kakršnih razmerah živi slovenski vernik. Tu je kaj jedrnat članek izpod peresa "Celjana", ki sem ga o "Znamenjih in klicajih" zasledil v kanadski "Slovenski državi".

Vsekakor presega kvaliteta prispevkov raven množičnega družinskega tednika. DRUŽINO so porabili za objavo verjetno zato, ker je v danih razmerah v Sloveniji edino sredstvo, s katerim so mogli doseči večino vernikov. Na ta način so mogli opozoriti vernike na dvoiličnost komunistov, ki je preprostejši ljudje večkrat očitno ne opazijo ali jo vsaj podcenjujejo. Komunistična

dvoiličnost se kaže predvsem v tem, da govore na eni strani o pluralistični družbi in po ustavi zagotovljeni verski svobodi, na drugi strani pa uporabljajo vsa prikrita in manj prikrita sredstva, da izpodkopljujejo vero, zlasti še pri mladini. Sestavki tudi razgaljajo zaostalost komunistov, ki skušajo izrabiti sklicevanje na znanstvenost v borbi proti veri, pa temelje njihovi argumenti na podme-nah 19. stoletja. Teh sicer danes noben resen znanstvenik več ne upošteva, toda še vedno lahko vplivajo na mladino, ki nima dostopa do bolj sodobnih virov.

V sestavku "Človek kot proizvajalec in oseba" obravnava Tone Stres prvi dve poglavji učbenika. Njuna avtorja sta dr. Vojan Rus in mgr. Jože Šter. Avtorja zavzemata dosledno marksistično stališče, da je bistveno za človeka njegovo zgodovinsko proizvodno delo. Prof. Stres poudarja, da pri opredelitvi človeka "ne moremo ostati pri človeku-delavcu in proizvajalcu. Pomembnejše je še, da je človek oseba. Zato je treba marksistično pojmovanje dopolniti s krščanskim. Najpomembnejši proizvod dela niso zunanji proizvodni dosežki v korist družbe. Najpomembnejši proizvod je človek sam." (stran 6)

Franc Perko se je lotil težkega vprašanja "Marksizem v šoli". Vprašanje je težko, ker nudijo komunisti nasprotujoče si izjave glede vere. "Na eni strani so odkrite izjave odgovornih osebnosti, da naša šola nima namena ateizirati, pač pa na znanstveni podlagi tako izobraziti in vzgojiti mladega človeka, da mu omogoči vsestranski in svoboden razvoj osebnosti. Na drugi strani pa so uradni dokumenti in navodila ter mnenja pedagogov, ki jasno kažejo, da je namen izobraževanja in vzgoje oblikovati osebnost tako, da bo v celoti sprejela marksistični pogled na svet, to pomeni tudi marksistični ateizem. V tem pa je seveda zaobsežena načrtna ateizacija" (šole, op. poročevalca; stran 7) Po daljšem navajanju takih izjav in dejstev zaključuje Perko, "da naša šola v zvezi z oblikovanjem celostnega marksističnega pogleda na svet na-

črtno pospešuje ateizacijo" (stran 7). Nasprotno izjave nekaterih odgovornih predstavnikov "razodevajo neko dvoličnost v naši družbi. Treba je ustvariti videz, da je naša šola laična in ne izvaja načrtne ateizacije, ker ateizacija verne razburja (in tudi postavlja Jugoslavijo v slabo luč v mednarodnem svetu. — Op. poročevalca), hkrati pa celotni vzgojni in izobraževalni proces nadaljevati, ne sicer nasilno, pač pa s prikritimi metodami, ateizacijo, ker so verski pogledi na svet nezdržljivi z marksizmom, ki je idejna podlaga naše družbene ureditve" (stran 7). Perko seveda nima težave razkrinkati zlaganost komunističnega sklicevanja na "znanstvenost" v borbi proti veri. Opozori pa na logične posledice stališča Ivana Periča, objavljenega v Naših razgledih 24. novembra 1978, kjer je zapisal med drugim: "Znanstveniki so kot ljudje svobodni pri izbiri tega drugačnega svetovnega nazora". Če bi bilo to uradno priznано stališče, "potem je treba izločiti take priročnike kot sta D. Frankovića 'Bistvene oznake socialistične idejnosti in političnosti pouka' ali I. Mrmaka 'Prispevki k marksistični zasnovanosti vzgoje in izobraževanja' ter marsikaj spremeniti v učbeniku 'Družba in socialistična morala za 7. in 8. razred' " (stran 8). Tudi bi morali postati verni učitelji enakopravni ateistom. Dejanska ateizacija šole krši osnovne pravice vernih, ker nimajo možnosti zavarovati svojih otrok pred ateizacijo v šoli. Zveza komunistov si tako prisvaja celotno šolstvo. "Ateizirati v šolah, ki so vzgojne ustanove celotne družbe, družbe vernih in nevernih, pa pomeni izvajati nasilje nad vernimi. Tudi prepričevanje, če je obvezno, je duhovno nasilje nad človekom" (stran 8). Taka šola tudi ne more vzgajati mladih ljudi za samoupravno socialistično družbo.

V sestavku "Krščanska morala po zamisli dr. Vojana Rusa" zavrača Štefan Steiner njegova poglavja "Nasprotja v religiozni morali" ter "Pristna krščanska morala in socializem"; obljublja, da bo odgovoril na poglavje "Katoliška cerkev, kapitalizem in socializem" ob drugi priliki. Sestavek zaključuje: "Rus dela z obravnavanjem pisanjem krščanstvu krivico in nas kristjane žali" (stran 10).

Na Rusova izvajanja v učbeniku na straneh 61 do 68 odgovarja Franc Rode v sestavku "Izvor in vloga religije". Rode pravi v sklepu: "Mislim, da moramo biti do takih stališč neprizanesljivi. Ne zato, ker se ob njih verni čutimo prizadeti, marveč zato, ker niso znanstvena, ker so v nasprotju z odkritji znanosti zadnjih desetletij. Prof. Rus je v svojih pogledih običal neke v sredini 19. stoletja" (stran 10). Rode navaja vrsto novejših del, ki jih Rus ni upošteval. K listi bi mogel dodati še dela slovenskega družboslovca prof. T. Lukmanna ter Petra Bergerja.

Želeti bi bilo, da bi se številni bralci DRUŽINE ne ustrašili tega nekoliko težjega berila in bi izrazili svoje soglasje s to utemeljeno kritiko na vseh krajevnih poročilih, kjer je ta učna knjiga v rabi.

Tako kanadski članek, kateremu po "Naši luči" dodajamo iz ZNAMENJ IN KLICAJEV tele ugotovitve:

— "Osvobajanje" od vere pri vzgoji in izobraževanju v šolah, ki jih obiskujejo otroci vernih in nevernih staršev, je MANIPULACIJA s človekom in NASILJE nad njim; ne vodi k svobodi, temveč k zaslužnjenju človeka.

— Slovenska šola v zvezi z oblikovanjem celostnega marksističnega pogleda na svet načrtno pospešuje ateizacijo. ATEIZACIJA torej ni stranski pojav "znanstvene" vzgoje in izobraževanja, ampak je zavesten cilj odgovornih dejavnikov.

— Kolikor odgovorni vztrajajo, da mora šola posredovati marksizem v celoti, vključno z ateizmom, ki je njegov sestavni del, s tem postavljajo verne v NEENAKOPRAVEN POLOŽAJ IN NASPROTUJEJO TEMELJNIM ČLOVEKOVIM PRAVICAM.

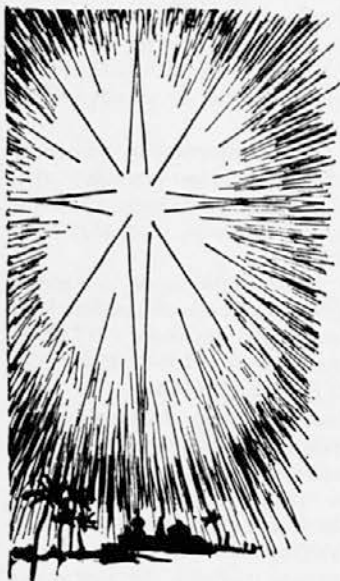
— Z nedopustnim poenostavljanjem družbenih vprašanj, z nedokazanimi trditvami, z neupoštevanjem nekdanjih razmer in potrebnih zgodovinskih dejstev, celo z nekaterimi izmišljenimi reči SKUŠA UČBENIK "DRUŽBA IN SOCIALISTIČNA MORALA" ZA 7. IN 8. RAZRED OSNOVNIH ŠOL UMAZATI CERKEV, posebno cerkvena vodstva, in krščansko poštenost. To ponuja učbenik štirinajstletnikom, ki jim manjka ustreznih podatkov in sposobnost tovrstnega presojanja. Ali ni to MANIPULACIJA? Prof. Rus dela z obravnavanjem pisanjem krščanstvu KRIVICO in nas kristjane ŽALI.

— In kaj naj rečemo o Rusovih pogledih na izvor religije, na njeno vlogo v družbenem in posamičnem življenju? Do takih in podobnih stališč je naša krščanska dolžnost biti NEPRIZANESLJIV, ker NISO ZNANSTVENA.

Naš sklep k gornjim ugotovitvam?

Slovenskim kristjanom se že vse od konca vojne godi nepopisna krivica, ker jim po šolah njihove otroke zavajajo iz v Boga in človeka odprtega, odrešujočega, naprednega pogleda na svet — v pritlikavo, zaslužnjenalno materialistično ideologijo. In tej krivici v slovenskem prostoru še ni videti konca. Kaj čuda, če se bo ta ali oni slovenski vernik zamišljeno ustavil ob stavkih, zapisanih tudi v ZNAMENJIH IN KLICAJIH: "Mogoče cerkvena vodstva niso vedno ali niso vedno dovolj odločno nastopila proti krivični oblasti. Načelno je Cerkev vedno odklanjala vladajoče oblasti, ki so bile diktatorske, tiranske, krivične, nezmožne zagotoviti ustrezno skupno dobro. V praksi pa tega niso mogle vedno uveljaviti."

Četrty kralj

(Legenda)

JOHANNES
JOERGENSEN

"IN DAROVALI so mu zlata, kadila in mire . . ." Jezus v naročju Matere in pred njim na kolenih trije kralji. — Prvi je Gašper s svojim darom, s svetim kelihom. Morda je to prav isti kelih, v katerega bo angel na Golgoti zajel božjo kri iz ran križanih rok, ki bo tekla na tla? — Za Gašperjem kleči Melhior v svéčeniškem oblačilu s kadilnico v roki; kakor duhovniki pred belo hostijo Evharistije . . . — Toda zadnji je Maver, črni Baltazar . . . Ali je mislil, da bo Marija shranila miro na prsih do dneva, ko bodo roke njene božjega Sina razpete na križ in mu bo ponudila vode, zmešane z miro? . . .

Toda stara legenda pripoveduje, da se Dete tedaj, ko so položili darove predenj, ni hotelo nasmehnuti. Sveti Jožef je bil zadovoljen z zlatimi čašami in Marija je bila počeščena s kadilom, kot ga darujemo na oltarju. Toda Jezus ni stegnil ročic proti svetlemu zlatu in kadilu in obrnil se je od mire, da bi poljubil oči svoje matere, polne solza. In trije kralji so se vrnili z občutkom, da niso bili poplačani po svojem zasluženju.

Ko pa je izginila na obzorju glava in vrat zadnjega njihovega velbloda in je zamrlo žvonkljanje njih opreme v daljavi, je prispel četrty kralj. Domovina so mu bile stepe na obalah Perzijskega zaliva in od tam je prinesel tri velike in zelo dragocene bisere, ki jih je hotel darovati novoroje-

nemu Kralju, katerega mu je bila naznanila zvezda nekega večera v širazu nad Morjem cvetlic. In dvignil se je ter vse popustil in vzel svoj najdražji zaklad: tri bele bisere. Spustil jih je v pas ter stopal za zvezdo, da bi odkril kraj, kjer se bo zvezda ustavila . . .

In končno, glej, je prispel, toda prepozno. Drugi trije so bili že tu, ko je bil on še daleč. Prišel je prepozno in — s praznimi rokami. Ni imel več biserov.

Počasi, oklevaje odpre duri svetega hlevca, ki je varoval božje Dete, sveto Mater in svetega krušnega očeta. Polmrak vlada v notranjščini in lahen duh kadila še trepetja v zraku kakor v cerkvi po večernem blagoslovu. Sveti Jožef pripravlja posteljo za noč, Jezus sanja v materinem naročju.

Počasi in boječe spregovori perzijski kralj:

"Gospod, imel sem darilo zate: tri dragocene bisere, velike kot golobja jajca, prave bisere iz zelenega Perzijskega morja. Šel sem za tremi kralji, ki so stopali pred menoj na velblodih. Zaostal sem in se moral zateči v obcestno gostilno. Ni bilo prav, toda vino me je tako poživilo. Slavec je pel ter me spominjal na širaz. Na klopi ob ognjišču je ležal starec, ki ga je mučila mrzlica. Nihče se ni brljal zanj. Ni imel denarja, da bi plačal zdravnika, niti svojih ljudi, in drugo jutro bi moral oditi, ker ni mogel tam umreti . . . Gospod, to je bil star mož, izsušen in ogorel, ves osivel in z zmršeno brado. Tako me je spominjal na očeta. Gospod, oprosti mi! Vzel sem biser iz pasu ter ga dal gostilničarju, da bi poskrbel za bolnika ter ga po smrti pokopal v posvečeno zemljo. — Drugo jutro sem nadaljeval pot, da bi ujel ostale kralje. Njih velblodi so stopali precej počasi in upal sem jih dohiteti. Pot je vodila po zapuščeni dolini, kjer so velike skale ležale med grmovjem terebint in med šopi košeničice z zlatimi cveti. Nenadoma sem zaslišal krik iz goščave in skočil sem s konja ter našel trop vojakov, ki so ugrabili mlado žensko. Bilo jih je precej in nisem se mogel z njimi boriti. Tedaj, Gos-

pod, oprosti mi še enkrat! Poiskal sem v pasu in žrtvoval drugi biser ter tako odkupil dekle in jo rešil. Poljubila mi je roko ter zbežala kakor gazela. — Poslej sem imel le še en biser in vsaj tega sem hotel shraniti zate, Gospod. Bil je pol-dan in zvečer sem moral biti v Betlehemu, ob tvojih nogah. Prišel sem do mesta, ki so ga zažgali Herodovi vojaki in bilo je tako vroče, da se nisem mogel približati. In oddaljil sem se ter natelet na četo vojakov, ki so izvrševali Herodov ukaz. Lovili so otroke, jih grabili za lase ter jih metali v ogenj. Pred neko hišo je stal vojak, ki je držal za nogo golega otročka ter ga vihtel po zraku. Pred njim je v prahu čepela mati in kričala kakor žalujoče v Rami ter se oklepala vojakovih nog. Otrok je vpil in trepetal. 'Zdaj ga bom pa vrgel v ogenj, kjer se bo spekel . . .' je rekel

vojak. Mati je v grozi in nemoči zakričala . . . — Gospod, odpusti mi! Vzel sem zadnji biser ter ga izročil vojaku, da je vrnil otroka materi. Ta ga je zgrabila ter si ga stisnila k prsni in brez zahvale zbežala. — Glej, Gospod, zato sem prišel k tebi praznih rok. Odpusti, odpusti! . . ."

V hlevu je zavladata tišina. Perzijski kralj je končal svojo spoved. Za trenutek je obležal z obrazom na tleh, nato se je malo dvignil ter se ozrl v Jezusa. Sveti Jožef se je radovedno približal in Marija je gledala Otroka, ki ji je počival na prsih. Ali je spal?

Ne, Jezus ni spal. Vse je bil slišal. Počasi se je obrnil proti perzijskemu kralju in njegov obrazek je zasijal. Stegnil je svoji ročici proti dvema praznima rokama.

In Jezus se je nasmehnil.

. . . NAME ČAKAJO

Gospod, ljudje čakajo name.
Čakajo, da storim kaj zanje,
čakajo na mojo besedo,
na moje pismo ali na moj obisk.
Računajo na to,
da bom imel zanje čas,
čas in veliko moči.

Gospod, toliko jih je,
ki me potrebujejo;
tako veliko jih je,
ki me srečujejo in pričakujejo,
da bi jih moral poznati,
ki me srečujejo in pričakujejo,
da bi jih poznal po imenu.

Toliko jih je,
ki pri meni iščejo odprta vrata,
prazen stol in uro pogovora.
Hočejo, da jim pomagam nositi breme,
tudi tisto breme, ki so pogosto sami sebi.

Gospod, jaz sem gost v tvoji hiši.
Sprejel si me k sebi in poslušaj me,
nosiš z mano moja bremena.
Prišel sem k tebi in ti me prenašaš,
Gospod, k tebi privedem vse,
ki so prišli k meni.
Sprejmi nje in mene
z vsemi njihovimi in mojimi bremeni.

Gospod, ti si gostitelj in topel dom.
Naj se odpočijem pri tebi.
Daj mi poguma,
da spet odprem vsem, ki hočejo vstopiti,
da bi vsi, ki iščejo mene,
lahko našli tebe.

Jörg Zink

Prva matura iz slovenščine je za nami

V ZADNJI številki "Misli" smo ob objavljeni sliki mimogrede omenili naše prve maturante iz slovenščine — z obljubo prihodnjic kaj več napisati o njih. Končno je šolsko priznanje slovenskemu jeziku v novi domovini Avstraliji res vredno našega veselja in pbnosa. Bog daj, da bi se tega ne zavedali le nekateri, ampak celotna naša avstralska Slovenija. Od nas zavisi, kako se bo to šolsko priznanje razvijalo dalje in kakšne uspehe bo dosegalo v bodočih letih. Važno pri tem je naše zanimanje in sodelovanje: brez tega ne bo požrtvovalnih učiteljev in še manj dijakov, ki bi se potrudili k pouku slovenščine. Upajmo, da bo le vedno dovolj dobre volje s strani naše skupnosti in se slovenski razredi avstralskih srednjih šol še ne bodo tako kmalu izpraznili.

Na sydneyjski družabni prireditvi v počastitev prvih devetih maturantov iz slovenščine, dne 25. novembra v Auburnu, je njihova učiteljica gospa **Mariza Ličan** obudila nekaj prijetnih spominov na preteklo šolsko leto. Spomnila je maturante, da so imeli večkrat tudi "kaj zabavne trenutke", ne le študijsko napetost. "Saj ste celo sami ugotovili, da vam ni treba več gledati televizijske oddaje 'Mind your Language', ker se je podobno dogajalo z nami. Kako ste se smejali besedam 'solni', 'šuhi' in 'šulni', pa 'talerji', 'glažu', 'pegli', 'žajfi', 'cukru'; in ko je iz zemlje postala 'zemlja' ter iz cerkovnika 'čarovnik'. Se še spominjate? In kako neradi ste brali Bevkovo povest 'Moja mati', ker je bila težka in marsikdo si je lomil jezik z izgovorjavo... Vse to je mimo. Upam, da ste se marsičesa naučili in da ne boste že jutri pozabili slovenščine, ker je pač matura mimo, ampak da se boste kjerkoli je mogoče pogovarjali v slovenskem jeziku in ostali v srcu Slovenci..."

Med ostalimi zahvalami se je gospa Ličanova posebej spomenila tudi p. Lovrenca (lani se je vrnil domov in prevzel župnijo Ljubljana-Siška), ki "je žrtvoval veliko svojih ur za pripravljanje učne snovi in je bil vedno na razpolago pomagati tako šolskemu odboru kot tudi dijakom. Gotovo je z mislijo z nami, saj mi je sporočil, naj lepo pozdravim maturante. Hvaležni smo mu za vse..."

Prve naše maturante iz slovenskega jezika pa je učiteljica Ličanova na isti prireditvi predstavila takole:

ELIZABETH REJA. — Kot je Liza prijazno in pri-
kupno dekle, tako je tudi pridna in požrtvovalna učenka
v šoli. Redno je obiskovala pouk in poslušno sledila
lekcijam. Morda zato, ker bi Liza rada postala profe-
sorica jezikov. Njena največja želja je, da bi poučevala
jezike doma v Sloveniji. Želimo ji mnogo uspehov.

JOŽEF ŠAJN. — Joško ima zelo rad grški pregovor:
Zdrav duh v zdravem telesu. Poleg učenja ima — za-
enkrat — najrajši šport. Zanima se za vse športe, naj-
rajši pa dirka z motornim kolesom. Ker je resen fant
ve, da mora študirati in doseči svoj cilj. Rad bi postal
gradbeni inženir. Pravi, da bo pri svojem poklicu, če
ga bo uspešno dosegel, srečaval ljudi različnih narod-
nosti in prav takrat mu bo zelo koristilo znanje jezikov.
Mislim, da Joško dobro načrtuje svojo bodočnost.

DARJA KARBIČ. — Darja pet dni na teden računa
in je odgovorna za važna finančna poročila pri veliki
tvrdki, kjer je zaposlena kot računovodkinja. Ob sobo-
tah pa je redno prihajala v slavensko šolo. Njena lju-
bezen do Slovenije, kjer se je rodila, je neizmerna.
Obiskala jo je že trikrat in prihodnje leto jo misli spet.
Kot ljubi slovenski narod, tako ljubi tudi slovenski je-
zik. Svoji — zdaj že mrtvi — stari mami je obljubila, da
se ga bo naučila in da ga ne bo nikoli zatajila. Da je
to res, se lahko sami prepričamo, saj se je ponovno
vpisala v slovensko šolo, čeprav je že maturirala.

PETER LECHNER. — Četudi živi Peter sam, ni
osamljen. Njegov najboljši prijatelj je študij. Poleg red-
nega dela pri letalski družbi Ansett obiskuje še večerno
šolo (Technical College) in našo sobotno dopoldansko
šolo. In ko ima čas, rad zaigra na harmoniko. Njegova
mama je umrla še preden je družina odpotovala po
svetu. Oče, sam s petimi sinovi, je prispel v obljubljeni
deželo Avstralijo. Začetek je bil nepopisno težak, po-
sebnost še, ker niso znali angleškega jezika. Še sedaj se
Peter z bolečino v srcu spominja svojih prvih šolskih
dni. Takrat se je odločil, da se bo učil in učil in tako
postal enakovreden član avstralske družbe. Čeprav ima
Peter veliko obveznosti, bo prihodnje leto nadaljeval
s študijem slovenščine.

ANNE MELNIK. — Ko si jo človek ogleduje, bi ne
verjel, da je to prijetno dekletce že poročeno in je mati
dveh otrok: devetletne Natalije in sedemletnega Marka.
Da ima gospa Anne ogromno dela, ni dvoma. Saj
cpravlja več poklicev: je žena, mati, gospodinja in štud-
entka Technical College-a v Wollongongu. Zelo je
bila vesela, ko je izvedela, da si kot maturitetni pred-
met lahko izbere slovenski jezik. Pripovedovala mi je,

kako ponosna je bila in od sreče bi najraje zajokala. Gospa Anne ima domotožje. Čeprav je pred par leti obiskala svoje domače, pravi, da ji s tem ni usahnila želja po ponovnem srečanju z mamo. Prav zato se je s takim zanosom pripravljala na izpit; prav ta, se ji zdi, jo je še bolj zbližal z domovino.

ALFRED BREŽNIK. — Fredijev izraz na obrazu je vedno vesel, kaj se zares skriva za tem, pa ve samo on. Da ima danes malo treme, je razumljivo, saj je toliko oči uprtih vanj. Fredi, le bodi ponosen, saj si se pridno učil in upam, da si se nekaj tudi naučil! — Fredi bi rad postal inženir. Poleg študija ga zanima tudi radio, glasba in pa zgodovina slovenskih gradov. Pred par leti je obiskal Slovenijo in si ogledal nekaj gradov. Toda to še ni vse. Kupil je ne vem koliko knjig, revij in časopisov, v katerih je zasledil opise gradov . . . Zgodilo se je, da ni mogel vsega naložiti v kovček. Drugega mu ni preostalo kot da je pustil tam v zameno svoje stvari in še nekaj knjig. Upam, da se bo gradovom posvetil sedaj, ko bo imel malo več časa in znanja slovenščine. Včeraj pa sem odkrila še eno njegovo sposobnost: Fredi zna tudi dobro peči pecivo. Srečna žena, ki ga bo dobila! Edino, kar bi ti, Fredi, lahko svetovala: drugič ne uporabljal toliko barvila, ker smo imeli vsi plave jezike od tvojih slaščic . . .

ANICA KRANJC. — Anica je vedno vesela in če ni vesela, potem je jezna in slabe volje. To se najraje zgodi v jutranjih urah, ko je treba vstati. To je dobro, da se do začetka pouka že prebudi in je pripravljena na resno delo. — Anica je po poklicu tajnica. Slovenški jezik se je učila z vnamo in ljubeznijo. Njena želja

je, da bi prihodnje leto obiskala staro mamo in sorodnike v Sloveniji. Upa, da se je toliko naučila, da se bo lahko z njimi pogovorila v slovenskem jeziku, saj bi sicer bila stara mama zelo užaljena.

FRANK KRANJC. — Tako kot njegova sestra Anica se tudi Frank pripravlja na obisk sorodnikov. Skupaj naj bi odpotovala. Frank bo nadaljeval s študijem — rad bi postal elektro-inženir. Zanima ga rugby in njegova najljubša ekipa je South Sydney.

FRANC MRAMOR. — Upam, da vam Francija ni treba posebej predstavljati, saj kdo izmed sydneyjskih Slovencev ne pozna ansambla "Srebrne strune" in njegovih članov? Franci se je resno pripravljal na zrelostni izpit iz slovenščine in vse proste ure je izkoristil za študij. Uspelo mu je — danes stoji pred nami ponosno in mirno, saj so vse težave za njim. Težko bi se odločili, kaj ima Franci rajši: ali šolo ali igranje? Če se pogovarjaš z njim, bo pogovor redno potekal o glasbi, ansamblu in instrumentih. Njegova največja želja: da bi kot član ansambla "Srebrne strune" zaigral na škofjelčskem pikniku in se tako predstavil slovenskemu narodu. Tebi in članom ansambla želimo, da bi se vaša želja čim prej uresničila.

Tako gospa Ličanova. Njenim "malo za šalo malo zares" besedam dodajamo sliko teh naših devetih junaskih začetnikov, ki naj nas vedno spominja na eno zares svetlih točk slovenske izseljenske zgodovine v Avstraliji. Tudi MISLI veselo čestitajo vsem na sliki — v iskreni želji, naj vedno s spoštovanjem povedo, da so maturirali iz jezika, ki je njih materin jezik. Slovenija v svetu je upravičeno ponosna nanje!

ODPRTO PISMO

g. Javoršku

PO NAKLJUČJU sem dobil v roke Vašo knjigo **NEVARNA RAZMERJA**. (Izšla je lani — 1979 — v Mariboru pri založbi "Obzorja". — Op. ur.)

Priznam, da že dolgo nisem čital knjige tiskane po vojni v Sloveniji. V glavnem zaradi jezika, ki naj bi bila današnja literarna slovenščina, v resnici pa je meni (in mnogim po tujini) čudno nerazumljiva.

Priznam tudi to: ko sem začel čitati Vašo knjigo, sem se razveselil. V njej sem našel jezik, ki me je spominjal na slovenščino, katero sta me učila prof. Sovre in dr. Slodnjak. To je bil prvi vzrok, da sem vztrajal, četudi mi vsebina ni bila posebno privlačna — bila pa je v resnici zame razodetje, polno priznanj in opisov, katere sem že davno slutil, pa nikoli našel tako jasno potrjena.

Ne bom se obregnil v Vaša razglabljanja, kdo je kriv vsega, kar se je godilo pri nas za časa revolucije ali po takozvani osvoboditvi. Rad pa bi se dotaknil v glavnem dela Vaše knjige od strani 354 dalje, od tam kjer razmišljate o kulturi in kulturnikih Slovenije.

Vaša izjava na strani 355 je za mene popolnoma razumljiva. Saj priznate samo to, kar smo mi v tujini, tudi za časa, ko smo bili še doma, jasno videli in česar smo se natančno zavedali: "... slovenska kultura je glavni del svojega poslanstva z letom 1945 opravila" in potem bila odvržena od KPJ kakor izžeta limona. Kako žalostno, vendar tako resnično priznanje: slovenski kulturniki oz. razumniki, v glavnem tisti, ki so se pridružili partizanom, so svojo vlogo odigrali, vlogo, da so slovenskemu narodu lagali in namerno prikrivali, kaj se skriva za OF.

Obračam pa se v glavnem na vsebino Vašega pisma na strani 360, kjer pišete prijatelju Francescu o svojem razmišljanju o slovenščini. Ali ni skrajno žalostno, da morate priznati: "Gre za razdiranje in onesnaževanje jezika v tolikšnem obsegu, kakršnemu doslej še nismo bili priča." V nadaljevanju pisma sledi tole: "In vidimo jezik, ki se 'strukturira' z najrazličnejšimi skovankami, istoznačnicami, nedonošenimi besedami in nesmiselnimi prevetki iz tujega jezikovnega območja. Vidimo torej smer strukturalistov, katerih pisanje popolnoma megli vsako jasnost mišljenja. Vidimo tudi smer čiste nominalnosti, ki si jo je izvolil za svoj slog lažni personalizem." Vaša je tudi sodba: "KAKŠNO SRAČJE GNEZDO. KAKŠNA PRISTNA PODOBA SODOBNEGA STANJA SLOVENSKE INTELIGENCE."

In kdo je kriv tega? Kje so vsi tisti razumniki, kot jih Vi imenujete, kje so vsi tisti navdušeni Slovenci, da bi branili našo lepo slovenščino? Kako je mogoče, da je do tega sploh prišlo? In zopet se vprašujemo: Kdo je tega kriv?

Kot pišete na strani 369 svoje knjige: "Do pred kratkim se je slovenščina zmagovito upirala slehernemu

izpodirivanju domačih besed, zlasti tistemu, ki spodiriva pristne in v glavnem docela ustrezne domače izraze. Njen upor je bil bistveno zvezan z njeno bitko za kar največjo samostojnost, neodvisnost in ponosnost."

Gospod Javoršek, zakaj niste napisali: resnice, namreč to, da z "do pred kratkim" mislite na leto 1945, ko je Slovenija postala Republika Socialistične Jugoslavije. Dejstvo je, kot ste napisali, da se je "SLOVENŠČINA ZMAGOVITO UPIRALA SLEHERNEMU IZPODIRIVANJU DOMAČIH BESED". Slovenci smo na to dejstvo lahko ponosni, saj smo uspeli ohraniti svoj jezik do leta 1945 — kljub stoletjem tujih vplivov in poskusov uničiti to, kar nam je skupno, kar nas druži in potrjuje našo samostojnost, neodvisnost in ponosnost.

V govoru v avstralskem Senatu, s katerim sem dne 25. oktobra 1978 predstavil Slovenijo in Slovence avstralskemu parlamentu in avstralski javnosti, sem dejal tudi tole: "... Moj stari stari oče je živel pod Napoleonovo vlado kot francoski državljani. Moj stari oče sta bila državljana avstro-ogrske monarhije. Sam sem bil rojen v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Moj sin je bil rojen pod italijansko oblastjo. Toda vsi imamo eno stvar skupno, ero, kar cenimo kod zaklad — naš slovenski jezik."

Res žalostno je Vaše priznanje, da danes "za obrambo svojega jezika storimo bore malo, pravzaprav nič. Še manj pa za njegovo širjenje."

Dobro se spominjam OF propagande ter izjav Vaših kulturnikov med revolucijo: Ni važno, koliko Slovencev ostane živih, tudi če bodo tu živeli sami Kitajci — glavno je, da so to komunisti ...

Gospod Javoršek, ali se Vam ne zdi, da je vse Vaše pisanje, s katerim se deloma — kar se tiče slovenščine pa popolnoma — strinjam, PREPOZNO? Vi zvonite po toči in Vaše zvonjenje na žalost ne bo pomagalo v prilikah, ki vladajo danes v Sloveniji.

Na strani 371 svoje knjige pravite: "Mlajša slovenska inteligenca pa je plen prave pravcate kernaunerske grozovitosti. Ta grozovitost pa nastaja iz čisto preprostega razloga: v tem jeziku ni treba in sploh ni mogoče govoriti čistih, preprostih in resnično ustvarjalnih misli. TA JEZIK JE SAMO PRETVEZA."

Kdo je vzgojil to "mlajšo slovensko inteligenco"? Dolžite "kernaunersko grozovitost" — kako je mogoče, da je do nje prišlo? Ali ni to dokaz popolnega moralnega in etičnega propada vladajoče ideologije? Ali ni to jasn dokaz, da je današnji vladajoči sistem "SAMO PRETVEZA"? To Vi sami potrjujete tudi z besedami: "Težnje slovenske inteligence, kakršne lahko opazujemo zadnji dve desetletji, pa so v nekaterih svojih oblikah v odločnem nasprotju z osnovnim gonom k višjim izrazom življenja." Gospod Javoršek, ali ne bi bilo bolj

pošteno, če bi napisali namesto "k višjim izrazom življenja" to, kar v resnici najbrž mislite: k veri v Boga, k moralnim in etničnim vrednotam krščanstva.

Če ves problem ne bi bil tako resen, žalosten in za nas Slovence tako pomemben, se ga ne bi niti dotaknil. Posebno ne radi dejstva, da je to bila tudi Vaša osebna tragedija. Hvala Bogu, je meni in mojim do danes usoda prihranila tako grozo, kot jo Vi opisujete ob samomoru Vašega sina. Zdi pa se mi, da Vi — kar je sicer človeško in popolnoma razumljivo — dolžite vse druge, da je prišlo do te narodne katastrofe v naši rodni domovini. Kje so vzroki naše "mladinske revolucije"? Ali ste se kdaj vprašali, kako je mogoče, da so ljudje kot Marcuse in drugi, med njimi tudi Vaš prof. Pirjavec (tega ste, kot pravite sami na strani 378, "nedokazano [in kaznivo]" obdolžili, da je pri smrti Vašega sina "iz ozadja moralno sodeloval [. . .] in s tem pri smrti mnogoterih drugih mladih ljudi na Slovenskem"), MOGLI VPLIVATI V TOLIKI MERI NA NAŠO MLADINO?

Zakaj ne priznate naravnost, da je filozofija, ki vlada danes v Sloveniji in v veliko delih sveta, katere osnova so Marx, Lenin, Stalin in slični, kriva vseh teh grozot in tega moralnega propada, ne samo na zapadu, ravno tako na vzhodu in seveda tudi v Sloveniji? Nič ne pomaga, gospod Javoršek, da pišete na strani 185: "Najbolj pa mi je šlo že tedaj na živce in mi gre še danes, da ste me imeli za komunista, za člana KPJ. Kolikor bolj sem vam pravil, da nisem, toliko bolj ste bili prepričani, da sem." Slovenci imamo lep in pomemben pregovor: Kdor se z volkovi druži, mora po volčje tuliti. Kaj pomeni izkaznica, da ste član ene ali druge stranke? Košček papirja in nič drugega. Važno je, kako se obnašate, s kom se družite, kakšne so vaše ideje in v glavnem, kakšna so vaša dejanja. Dejanja govore. Dejstvo je, da ste nad trideset let "tulili z volkovi."

Kaj je res moralo trajati tako dolgo, da ste uvideli vse to, kar danes v svoji knjigi "Nevarna razmerja" jasno obsojate in priznavate? Ali je bila potrebna smrt Vašega sina ter nešteto drugih nedolžnih žrtev Vaše revolucije, da ste končno prišli do spoznanja? Saj pravite na strani 379: "Spominjam se, da je Taras (verjetno) izrekel misel, ki bi lahko dosegla osnovo vseh Pirjavevih misli o samomorih: da so namreč možni samo med ateisti. Samo med tistimi, ki ne verujejo v nikakršno obliko posmrtnega življenja, niti v tisto ne, ki si ga človek zrežira sam s svojimi deli. Edino vera, se pravi tista vsemogča obetavnost, ki se navezuje na smrt kot na začetek novega, pravega, poveljanežnega življenja, je zdravilo zoper samomor."

Kakšna resnica, kakšno priznanje, gospod Javoršek! Ali se bojite do konca priznati, da je le VERA V BOGA tista vsemogča sila, ki je zdravilo zoper samomor?

Na strani 380 se vprašujete: "Kak je mogoče, da v enem najmanjših narodov na svetu ni tiste strašne poželjivosti po življenju, ki se kaže pri večini sodobnega človeštva, saj je beg pred smrtjo najpomembnejša vrлина sodobne civilizacije." Jaz pa Vas vprašam, gospod

Javoršek, kako je mogoče, da si Vi stavljate to vprašanje? Po vsem tem, kar ste napisali, doživeli in med drugim osebno doprinesli ter pomagali k temu, da je toliko slovenske mladine prišlo do zaključka, da je boljši samomor kot pa življenje v sistemu, katerega ste Vi in Vaši razumniki vsilili na naš narod.

Na strani 381 pravite: "Leta in leta so že pretekla in leta se mučim, da bi odkril, zakaj so se mladi ljudje pred letom 1968 in v prvi polovici leta 1968 tako strastno pobijali, pa ne morem odkriti resnice." Malo naprej, na isti strani pa sami priznate, "da so Mrtveci pridelek našega slaboumnega odnosa do sveta." In končno še tole Vaše priznanje: "Toliko bolj mi je jasno, da so bili na delu hudiči, ki so namenoma in s preračunano spretnostjo vnašali razpuščenost med slovensko mladino." Zakaj, gospod Javoršek, ne poveste naravnost, kdo so tisti "hudiči", kdo je postavil osnovo za ta "slaboumen odnos do sveta"? Zdi se mi, da ste tudi Vi med njimi, saj ste z ostalimi tudi Vi varali, se pretvarjali in z lepo besedo prepričevali Slovence o lepoti, čistosti, sijajni bodočnosti in svobodi v novi družbi, ki naj bi zavladala pod socialističnim vodstvom.

Kako je res mogoče, da je trajalo nad trideset let, predno ste uvideli, kakšno tragedijo ste Vi in vsi Vam slični, ki naj bi vodili naš narod, prinesli v Slovenijo?

Naj končam? Zdi se mi, da ste objavili celo knjigo samo zato, da ste lahko na strani 383 napisali sledeče: "Nato je prišel nad mojo glavo sveti Duh. Od svetlobe njegovega ognja sem poblazel." In končno: "V tem docela svobodnem odnosu do sveta sem zmeril razdalje do vsega, kar me je obdajalo od 20. oktobra 1920, ko sem prišel na svet, PREGLEDAL VSE Z NATANČNOSTJO, KI JO POZNA SAMO RESNICA GROZE, PREDVSEM PA SEM ZAGLEDAL LASTNO KRIVDO."

Gospod Javoršek — kakšno priznanje! Kakšna obsodba sistema in ideje, za katero ste se borili, za katero ste žrtvovali tisoče in tisoče nedolžnih žrtev — VSE ZASTONJ.

Vi in vsi Vam enaki —

SAMI STE KRIVI, SAMI STE SE ŽE OBSODILI. NEKOČ VAS BO NEUSMILJENO SODILA TUDI PRAVIČNA ZGODOVINA.

SLOVENSKI NAROD PA BO OSTAL KLJUB VSEMU, KAR STE MU PRIZADELI.

MILIVOJ LAJOVIC

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr.
Stan Zemljak O.F.M., Baraga House
19 A'Beckett St., Kew Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke
Brezmadežne, Slomšek House
4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Božično vreme nam je bilo nakonjeno in na prostem smo mogli imeti polnočnico kot tudi glavno mašo božičnega dne, na novoletni dan pa prav tako. Zlasti k polnočnici se je zbralo res veliko vernikov, enako je bilo pri vseh mašah veliko obhajil. Ob vsem tem izseljenskega duhovnika kar mine utrujenost, ki si jo je nabral v tednu pred božičem, ko je obiskoval naselbine od Tasmanije pa do Berrija v S.A. Res je za praznične priprave veliko skrbi in dela, a ko vidiš vesele obraze, ki izžarevajo božično razpoloženje, je vse pozabljeno...

Naj se na tem mestu zahvalim vsem, ki ste pri pripravah kakor koli pomagali. Naj v to zahvalo vključim vse preteklo leto in vse številne ljudi, ki so bili naši cerkvi in verskemu središču v pomoč: naj bo pri bogoslužju ali prireditvah, pri slovenski šoli ali knjižnici, Baragovemu in Slomškovemu domu ali pri akciji za bodoči Dom počitke... Imen ne bi rad našteval, saj jih je preveč; rad pa bi omenil naše cerkvene pevce in ministrante ter požrtvovalne članice Društva sv. Eme, pa tudi naši mladinci — tako Glasniki kot folklorna skupina — no naše središče v preteklem letu lepo predstavljali.

● Zahvalil bi se rad tudi vsem dobrotnikom verskega središča, saj vzdrževanje ni malenkost. Od poslanih božičnih kuvertic se jih je doslej vrnilo 387 z zelo lepo skupno vsoto \$4.095.50. Bog Vam vsem povrni!

Menim da se bomo morali letos spraviti na nekaj važnih popravil: ter pleskarskih del na cerkveni stavbi in poda v razredu se je pričela lotevati prhnlost. Knjižnica pa bo morala dobiti še eno omaro, ker je število knjig prostor v omarah preostalo.

● Kaj pa naši krsti? Prvega decembra so iz Fawknerrja prinesli **Belindo Angelo**, hčerko **Jožeta Balažica** in Pavle r. Abram. — Dne 9. decembra je bila krščena **Julija**, prvorojenka **Štefana Doboš** in Marije r. Jovanovič, St. Albans. V Geelongu je bil ta dan krščen **Marijan**, ki je novi prirastek družine **Marijana Pavliča** in Julije r. Mališev, Norlane. — Dva krsta smo imeli na dan 16. decembra: **James Dannyell Leo** je kot prvorojenec razveselil družino **Derryja Maddisona** (po mariborsko mu pravimo Darko Koren!) in Leopold r. Marinič, Glenroy; **Karl Ivan** pa je novi član družine **Jurija Koceta** in Lysbeth Irene r. Jenkins, Wantirna South. Krste leta smo zaključili na Štefanovo, ko je krstna vvoda oblila glavico **Janeza**, sina **Janeza Mesariča** in Zdenke r. Pavlovič. Prinesli so ga iz Noble Parka. Novo leto pa smo pričeli s krstom **Adriana Josipa** dne 12. januarja: fantek bo rastel v družini **Ivana Sironiča** in Ane r. Prenc, Clayton. Vsem srečnim družinam iskrene čestitke!

14. januarja 1980 ●

● Poroke v naši cerkvi naj omenim tri: Prvega decembra sta si obljubila zakonsko zvestobo **Mario Muskovich** in **Martina Skok**. Ženin je iz Deer Parka, po rodu iz Duhičev v Istri, nevesta pa iz St. Albansa, a po rojstvu Parizanka (seveda slovenskega rodu!). — Zadnja poroka leta je bila na dan 29. decembra in par je prišel k njej iz Perth, W.A. **Stjepan Platenik** iz Biskupcev na Hrvaškem je podal roko **Katarini Kranjec** iz Djakova, a tudi slovenske krvi. — V novem letu pa smo kar hitro pričeli: že 4. januarja. Pred naš oltar sta stopila dva učitelja: **Lilijana Tomažič**, rojena in krščena v Kopru, ter **Christopher John Eggleston**, rojen in krščen v Melbournu. Lili je prišla v Avstralijo še čisto majhna in je med nami dorasčala ter nastopala pri številnih mladinskih prireditvah. Slovenščino še dobro obvlada — kaj bi je ne, saj je tudi njena mama učiteljica!

Vsem trem parom obilo božjega blagoslova!

● Tokrat moram poročati tudi o več smrtnih primerih med nami:

Dne 7. decembra je v Footscrayu, kjer je zadnji čas živel, nenadoma umrl komaj 27-letni **MARJAN REPAR**, po poklicu uradnik in že delj časa pod zdravniško oskrbo. Rojen je bil 21. maja 1952 v Celju, v Avstralijo pa je s starši prišel na ladji "Queen Friderica" v januarju 1959, ko je imel komaj šest let. — Pogrebna maša je bila 12. decembra v St. Albansu, kjer je prej vsa leta Marjan živel ob svoji družini, pokopan pa je bil na pokopališče v Footscray.

P. Stanko je ob zadnjem obisku Tasmanije pred božičem zvedel za smrt rojakinje iz Bosne, katere mati je bila Slovenka. Pokojna **KAROLINA SIROVATKA** je bila v zadnjem maju stara že 82 let. Zadnji čas ji je pešal spomin in se je rada izgubila. Pogrešili so jo dne 16. decembra in po več dneh našli njeno truplo v vodi. Žal še nimamo pri roki podrobnejših podatkov.

Dne 16. decembra je pri delu v tovarni v West Footscrayu umrl nenadoma tudi **VLADO MERZEL**: ubila ga je elektrika. Imel je komaj 41 let, saj je bil rojen 21. junija 1938 v Krapini. V Avstralijo je došel pred šestimi leti s svojo ženo Milico r. Horvat ter otrokoma Snežano (16 let) in Frankom (12 let). Naselili so se v St. Albansu, kjer živi pokojnikov brat Štefan s svojo družino. Pogreb je bil po maši zadušnici v cerkvi Srca Jezusovega, v sre-

do 19. decembra, na keilorsko pokopališče.

Dne 18. decembra pa je v Royal Melbourne bolnišnici umrl prijatelj Merzelovih, IVAN VALENTAN, ki je bil rojen dne 30. novembra 1924 v Mariboru. Po enem letu v Avstriji je v Avstralijo došel z družino leta 1956 na ladji "Aurelia" in so zdaj živeli v Avondale Heights. Delj časa je bolehal, saj je imel prvi srčni napad že pred osmimi meseci. Po maši zadušnici v cerkvi sv. Martina, Avondale Heights (20. decembra), je pokojni Ivan našel svoj zadnji zemski domek na keilorskem pokopališču. Poleg žene Štefke r. Felzer zapušča tudi tri že odrasle sinove (Billa, Dannyja in Johannyja), ki bodo v pomoč mami ob težki izgubi.

Dne 28. decembra je v bolnišnici Bethlehem, South Caulfield, zaključil zemsko življenje PEPI STIBILJ, ki je bil rojen 22. novembra 1909 v Plačah pri Ajdovščini. Leta 1936 se je v Trstu poročil s Frančiško Renko, ki smo jo pokopali pred nekaj leti. Stibiljevi so dospeli v Avstralijo leta 1954 na "Toscani" in si v East Bentleigh ustanovili svoj dom. Sinova Paul in Edi sta seveda že na svoje, Pepi pa je užival svoj zaslužen pokoj, dokler mu zdaj ni zavratna bolezen zastavila poti. Pogreb je bil dne 2. januarja iz farne cerkve v East Bentleigh na pokopališču v Cheltenham, kjer že čaka vstajenja žena Frančiška.

Naj omenim tudi pogreb, ki smo ga imeli na torek 8. januarja iz naše cerkve v Kew: FRANK ZANIN, po rodu iz Dalmacije, je v noči od sobote 5. januarja na nedeljo nenadoma umrl zadet od srčne kapi. Bil je v 72 letu starosti. Kot očeta gospe Mare Adamič (Adamičeva družina je med nami zelo poznana) je bil tudi on znan mnogim Slovencem. Grob je našel na carltonskem pokopališču pri svojem očetu, ki smo ga v častitljivi starosti pokopali pred nekaj leti.

Vsem pokojnim naše molitve, žalujočim sorodnikom tukaj in v domovini pa iskreno sožalje!

● Tu je slika blagoslovitve kapelice, ki jo je ob priliki svoje 25-letnice postavilo S.D.M. na elthamskem hribočku kot spomenik vsem pokojnim viktorijskim rojakom. Lepšega spomenika, pomembnejšega in bolj domačega si res ne bi mogli omisliti. Bo obenem prijeten okras društvenega zemljišča. Spominjal nas bo na dom, pa tudi na dediščino vere, ki smo jo ponesli s seboj v zdomstvo.

● GLASNIKI so pred božičem gostovali v Adelaidi. Koncert v dvorani slovenskega verskega središča je zelo lepo uspel. Poročilo Rantove Helene iz Adelaide boste brali v prihodnji številki, ker je za januarsko prišlo prekasno.

● V decembrski številki pa je ob božičem sporedu odpadla omemba naših prvoobhajancev, ki so na praznik Kristusa Kralja prvič prejeli Jezusa. Njih imena so: Majda Barič, Aleš Brgoč, Igor Brgoč, Robert Brožič, Diana Cek, Suzana Gorup, Jelka Kutin, John Orsolič, Primož Trček in Judy Zupančič. Odpadel je žal Vili Koder zaradi avtomobilske nesreče.

V GEELONGU se bo letos zopet začel pouk slovenskega jezika. Nedavno je bil ustanovljen poseben šolski odbor, ki bo za to slovensko šolo odgovoren. Ime je dobila po pisatelju IVANU CANKARJU, za svoje geslo pa je privzela Cankarjeve besede: MATI, DOMOVINA, BOG! Geelongsko slovensko društvo je dalo svoje prostore na razpolago za pouk, ki bo v teku šolskega leta (ne med počitnicami) vsako soboto od 10.30 do 12.30 dopoldne. Precej otrok se je že prijavilo in je še prilika.

Za podrobnejše podatke se obrnite do učiteljic: gospe Štefice Matkovič (24 Liston St., Bell Post Hill, Vic.) ali pa gospe Francke Deželak (telefon Geelong 78 9125).

Vsem želimo stanovitnosti na poti lepega krščanskega življenja. Naj bodo v veselje staršem, ki so jih tako redno vozili k pouku, kar zaradi razdalj tudi ni vedno lahko.

● Kaj pa poglobitev verskega znanja za odrasle? Pričeli bi spet s tedenskimi razgovori, če bo kaj odziva. Priglasite se!

● S pričetkom šolskega leta bomo zopet imeli sobotni pouk kot pripravo na prvo obhajilo in pa nadaljevalni veronauk. Če bo dovolj priglasencev za birmo pripravo, bi začeli tudi z njo. Starši, pogovorite se s patrom!

● Tudi Slomškova nedeljska šola bo s februarjem znova pričela s slovenskim poukom. Kot občajno dvakrat na mesec: na prvo in tretjo nedeljo v mesecu po deseti maši.

● Za marsikaj bo v tipkariji te številke zmanjkalo prostora in bo moralo počakati na prihodnjo številko. Ker je januarska pozna, do nove ne bo dolgo vzelo.

KO BI VSI ISKALCI BOGA . . .

Evangelij (Gospodovo razglas
VZHODA SMO SE PRIŠLI PO
KRALJU (Mt 2, 1—12).

Iz svetega evangelija po Mate
Ko je bil Jezus rojen v Betle
Judeji, ob času kralja Heroda, s
dejo modri z Vzhoda v Jeruzale
vorijo: „Kje je judovski kralj, ki s
dil? Videli smo namreč na Vzh
govo zvezdo in smo se mu priš
nit.“ Ko kralj Herod to sliši, se p
in ves Jeruzalem z njim. In z
velike duhovnike in pismouke
in jih izprašuje, kje naj bi se K
dil. Odgovorijo mu: „V Betleh
deji; tako je namreč zapisal pr
Betlehem, zemlja Judova, nik
najmanjši med Judovimi knežj
ker iz tebe bo izšel vojvoda, ki b

Božja beseda

moje ljudstvo Izraela.“ Tedaj je Herod
modre skrivaj poklical in jih izprašal o
času, v katerem se je prikazala zvezda;
in poslal jih je v Betlehem ter rekel:
„Pojdite in natančno poizvedite po de
tetu; in ko ga najdete, mi sporočite, da
se mu pridem tudi jaz poklonit.“ Ko so
ti slišali kralja, so odšli. In glej, zvezda,
ki so jo videli na Vzhodu, je šla pred
njimi, dokler ni prišla in obstala nad kra
jem, kjer je bilo dete. Ko so pa zagledali
zvezdo, so se silno razveselili. Stopili so
v hišo in zagledali dete z njegovo ma
terjo Marijo; padli so predenj in ga po
častili; odprli so svoje zaklade in mu
darovali zlata, kadila in mire. Ko so bili
v spanju opomnjeni, naj se ne vračajo k
Herodu, so se po drugi poti vrnili v svojo
deželo.

Praznični božični čas smo pustili za sabo. Nekateri so v teh blagoslovljenih dneh iskali Boga, hrepeneli po rojstvu, pa ga ni bilo. O pač, prišel je, toda ni bil po njihovem okusu, zato so ga raje zanimali. Srečni, ki lahko rečejo, da so ves advent hiteli za zvezdo odrešenja, ki jih je pripeljala do skrivnosti jaslí in božične bratske mize. Čudili so se morda, da se je tisti hip, ko so med njimi padle pregrade računov in sebičnih želja, pojavil med njimi On. Kot prikriti dih družno utripajočih src se je prikradel v njih sredo ter jih napolnil s srečo in mirom. Vedeli so, da tiste dni, ko so se borili vsak za svoj prav, ko so iskali svojo zgolj osebno srečo, ni bilo poti do njih. Šele ko so hoteli osrečiti drug drugega, osrečiti z drobno pozornostjo in smehljajem, se je tudi Bog rodil v njih in med njimi . . .

In kdaj boš ti odložil breme — sebe? Se Odršenika morda bojiš? Le osrečiti te hoče — odpri mu vrata!

Po mr

MNOGO Herodov se je že zapisalo v človeško zgodovino. Pa ne s svojimi velikimi deli za blagor tistih, ki so jim vladali — marveč s strahom pred Tistim, ki je prišel na svet, da bi ljudstvo odrešil. Končno je res nevzdržno, da bi nekdo še priznaval drugega, če se ima sam za odrešitelja. Vendar ostaja neizpodbitno, da Odršenik-Bog nima konkurence, da si je v zgodovini še vsak polomil zobe, ki se je hotel kosati z njim. Čeprav ni Kristus nikomur napovedal vojne, so se mnogi pretežni del življenja bojevali z njim. Hoteli so ga pregnati s prizoršča življenjskega dogajanja, misleč, da se želi polastiti njihove slave in vlade. Mnogi so šele na koncu spoznali, da so bili v zmoti.

Vendar strah pred Odršenikom ni samo stvar vladarjev in ministrov — tudi posamezniki so marsikdaj prepojeni z njim. Kakor se je tistikrat, ko so modri z Vzhoda spraševali po judovskem kralju, prestrašil s Herodom vred “ves Jeruzalem”, tako se dandanes velik del človeštva boji

Gospodovega prihoda v življenjsko dogajanje. Le nekateri se veselijo odrešenja, ostali ga sprejemajo kot dodatno breme. Večina ljudi se še ni soočila z odrešenjem, mu še ni dala prostora v svojem vsakdanjiku. Pa prav tukaj ima odrešenje svojo veliko vlogo in moč, kajti Gospod prihaja, da izboljša naše življenje, da preusmeri naše težnje.

Odršenik se je zapisal v zgodovino kot tisti, ki je najkoreniteje spremenil človekov življenjski stil. Prav zaradi tega vpliva na široke množice so nekateri gledali v njem nasprotnika že takrat v Judeji, ko je učil in deloval. A v njegovem delovanju ni nihče mogel najti želja po konkurenci vladajočim judovskim oblastem, pa so ga kljub temu pod tako lažno obtožbo pribili na križ.

Tudi vera nosi v sebi edino to poslanstvo spreobrnjenja človeka samega. Kajti odrešenje prihaja v posameznikovo zavest in delovanje. Človeka nagiba, da ima odprto srce za sočloveka, da je pripravljen priskočiti na pomoč, da je priprav-

ljen boriti se zoper krivice za boljši jutrišnjik vsega človeštva. Morda se tudi tukaj skriva razlog boja zoper Odršenika. Nekateri namreč hočejo biti sami odrešeni, nočejo deliti daru z drugimi. Tako jim je tudi tisti, ki hoče raztegniti boljše čase na vse ljudi, očitno odveč.

Mnogi pa se kljub vsemu odpravijo na pot za zvezdo, za slutnjo, da jih zvezda vodi v nov svet. Res: njihovo življenje se je odprlo v svet neskončnih razsežnosti Boga. Zdaj vase sprejemajo vse tisto, kar je Jezus učil v svojem zemeljskem bivanju. Podobni so modrim, ki so daleč nekje v tuji deželi zaslutili začetek novih časov in so se nemudoma odpravili na pot. Našli so Boga in to sporočili onim, ki so živeli prav blizu — v njih srca so zasejali nemir in izročili svoje dragocenosti Bogu. Včasih je res potrebno, da pridejo tujci in domačinom razodenejo bogastvo njihove posesti. Kristjanom se je to v zgodovini že velikokrat primerilo, tako kot tistikrat ob božjem rojstvu Judom.

Kolikor jezikov znaš — koliko glav veljaš!

MNOGO je bilo že napisanega o pomenu in potrebi pouka slovenščine za mladino Slovenije v svetu. Tega se zavedamo tudi v Adelaidi. Res nas ni toliko kot je Slovencev v Sydneyu ali Melbournu in tudi ne oglašamo se često. A to še ne pomeni, da v tem pogledu spimo in nič ne delamo.

V preteklem šolskem letu smo imeli v Adelaidi prvi letnik srednješolskega tečaja slovenščine, ki ga je redno obiskovalo petindvajset dijakov tukajšnjih srednjih šol. Pouk je bil ob nedeljah popoldne in sicer kot dodatek šolskega sporeda državne šole adelajdskega okraja Hindmarsh.

Sklepna slovesnost je bila ob zaključku tečaja dne 2. decembra 1979 v šoli v Hindmarshu ob navzočnosti zastopnikov, oblasti, dijakov, staršev in učiteljev. Slavnostni govorniki so poudarjali pomen pouka slovenščine ter izražali čestitke dijakom, ki so s pridnostjo in vztrajnostjo dosegli na tem polju lepe uspehe. Prav tako so se zahvalili staršem za sodelovanje in pogum, ki so ga dajali svojim hčerkam in sinovom, da so vzdržali do konca. Na tej prireditvi se je zbralo lepo število okrog sto ljudi, kar za tako priložnost ni malo.

Po pozdravnih govorih je zastopnik prosvetnega ministrstva Južne Avstralije, g. Murphy, razdelil dijakom lične diplome. Ohranili jih bodo v spomin na končani prvi letnik in dosežene uspehe. Vsakemu je ob podelitvi še posebej čestital. Naj tu objavimo njihova imena:

Z odličnim uspehom s pohvalo sta napravili izpit iz slovenščine **Rosemary Poklar** in **Helena Rant**. Z odličnim uspehom **Sonja Dodič**, **Majda Ivančič**, **Slavko Jenko**, **Suzana Jenko**, **Nives Kreševič**, **Anthony Kreševič**, **Sonja Pahor**, **Martina Rant**, **Tomaž Valenčič**, **Izidor Valentinčič** in **Simon Valentinčič**. S prav dobrim pa **Ančka Ahlin**, **Rosemary Ahlin**, **Frank Danilo Dodič**, **Slava Ivančič**, **Janet Kocjančič**, **Branko Pahor**, **Louise Rant** in **Simon Rant**.

Dijaki so dobili tudi denarne nagrade. S tem jim je bilo povrnjeno vsaj nekaj stroškov, ki so jih družine imele z obiskom tečaja.

Tečaj slovenskega jezika sta vodila gđc. **Laura Premrl**, profesorica jezikov na tukajšnjih državnih šolah, in pa dr. **Stanislav Frank**. Oba sta bila prijetno presenečena, ko jima je **Rosemary Poklar** v imenu vseh udeležencev tečaja izrekla zahvalo za trud ter v znak priznanja vsakemu podarila nalivno pero. Tu pa naj objavim zahvalo staršem in Srednješolskemu odboru Slovenskega Centra za pogostitev na sklepni slovesnosti.

V novem šolskem letu bomo pouk nadaljevali s prvim in drugim letnikom. Slovenske starše vabimo k sodelovanju; le naj porabijo lepo priliko, ki jo njihovim otrokom nudi nova domovina. Vsi smo lahko ponosni, da je naš dragi slovenski jezik tudi v Avstraliji dosegel šolsko priznanje.

O naših prihodnjih šolskih uspehih bomo ob priložnosti spet poročali.

DR. S. FRANK

K SLIKI, ki je bila priobčena v adelajdskem časopisu **Messenger**: Nekaj udeležencev slovenskega pouka z učiteljema (prof. **Laura Premrl** in dr. **Stanislav Frank**, gornja vrsta na desni.)

Žal je prišel fotograf na slovesnost prekasno in je mogel zbrati le majhno število dijakov, ker so se ostali že razšli. Skupne barvne fotografije vseh dijakov pa nismo mogli objaviti, ker bi bila zaradi barv za tisk nezadovoljiva.

Courtesy Messenger Newspapers Pty. Ltd.,
Port Adelaide, S.A.

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands,
N.S.W. 2160 (Vhod v duhovniško
pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke
Brezmadežne, St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands,
N.S.W. 2160, Telefon kot zgoraj.

ki se posebej zavzema za dobrobit Slovenij: v svetu, da bi vsi ostali dobri kristjani in tudi zavedni Slovenci. Ali tudi mi kaj molimo zanj, da bi ga Bog še dolgo ohranil?

"STEFANOVANJE" v Auburnu je tudi letos privabilo številne rojake, ki so napolnili dvorano do zadnjega sedeža. Hvaležni smo članicam Društva sv. Ane ter drugim materam in ženam za pomoč, pecivo, razne solate... možem pa za sodelovanje pri pripravah in pri pijaci. Posebej moram omeniti in pohvaliti muzikante ansambla "Kristal", ki so igrali ves večer. Ljudje so zelo pohvalili izvedbo, kakor tudi "kratke pavze in dolge runde", kot sem od mnogih slišal.

Prireditve je prinesla za gradbeni fond dvorane 2.720,— dolarjev. Bog povrni vsem, ki ste k temu pripomogli. Naj se na tem mestu tudi oproščam tistim, ki niso dobili rezerviranega mesta v popolno zadostoljstvo. Kadar je velika udeležba, se to rado zgodi in je težko iskati krivdo.

ZREB na "Štefanovanju" je naklonil nagrade naslednjim rojakom: Prvo nagrado (kasetni aparat z radijem) je dobil Drago Dubrovič, Malabar, N.S.W. (listek št. 143). Drugo nagrado (elektronsko uro z radijem) je dobil Toni Mlinarič, Albion Park, N.S.W. (listek št. 1603). Tretjo nagrado (florescentno namizno svetilko) je dobil Mirko Cuderman, Park Ridge, Qld. (listek št. 2656). Četrto nagrado (dve gramofonski plošči) pa je dobila Mrs. R. Rožanc, Smithfield, N.S.W. (listek št. 154). Dodatni nagradi "v tolažbo" (steklenici vina) sta dobila Vince Skrajnar in Alma Cucek.

DR. IVANA MIKULA sem že prej omenil. Naj tu dodam da je naš večni popotnik že proslavljal lepi življenjski jubilej — 75-letnico — najbrž nekje na Korškem (če nimam prav, naj me sam popravi!). Saj je bil rojen 29. oktobra 1904 in je torej lani stopil v 76. leto. Tik pred božičem se je zopet — kot že tolikokrat — prismejal v "sončno Avstralijo", kakor našo deželo sam rad imenuje in se spomni nanjo, kadar mu evropska zima začne lesti v kosti. Nič kaj rad ne pove števila svojih let, če ga kdo zvedavo po njih sprašuje. Res pa tudi vedno korajžno nosi svojih sedem in pol križev ter je še ves mladeniški. Saj skoraj ne vidiš spremembe na njem od takrat, ko je leta 1952 prvič prišel na peto celino. Našemu doktorju čestitamo k jubileju in mu želimo še dosti zdravih let.

BOŽIČNI PRAZNIKI so zopet za nami. Prinesli so nam nova doživetja. Četudi praznujemo sleherni božič isto skrivnost božjega učlovečenja, je vendar vsako leto različno od prejšnjega. Zavisi pač od našega razpoloženja. Zavisi pa v veliki meri tudi od naše okolice: ljudi in kraja, kjer božič praznujemo. Kako osebno doživimo božič, pa zavisi tudi od priprave. Ta se začne že s prvo adventno nedeljo. Kdor se vse štiri tedne potrudi, ta zares lahko doživi božič v duhovnem pomenu besede. Priprava pomeni molitev, udeležba pri sveti maši, vredni prejeti zakramenta sprave in obhajila, dobra dela, zlasti dela ljubezni do ubogih, zapuščenih in bolnih...

Polnočnico in glavno božično mašo smo imeli na dvorišču ob cerkvi — za praznike je cerkev vedno veliko premajhna. Škoda, da zaradi tega tisti, ki le enkrat ali dvakrat na leto pridejo k slovenski službi božji, še takrat naše cerkve ne vidijo od znotraj. Zelo lepa udeležba je bila tudi pri slovenski maši božičnega dne v Wollongongu (veliko jih je pristopilo k zakramentu sprave in skoro vsi se pričeli sveto obhajilo, pa tudi v C'nherry in Brisbane). V zadnjih dveh krajih sta bili službi božji šele naknadno oznanjeni, ker nismo vedeli, da bo dr. Mikula tik pred božičem priletel v Avstralijo. Imeli smo pa tudi v Sydneyu za praznike dobrodošlo pomoč v osebi g. Tonila Krašoveca. Je župnik v št. Janžu pri Velenju in preživlja nekaj mesecev pri soročnikih v Melbournu. Za božični dan je od nas pohitel še v Canberro popoldne na nedeljo od nas pohitel še v Newcastle. Hvaležni smo mu za svete Družine pa v Newcastle. Hvaležni smo mu za pomoč, saj namestnika za n. Lovrenca iz Ljubljane še vedno ni.

DR. STANISLAV LENIČ je za izseljenko nedeljo (nedelja po božiču) poslal pastirsko pismo vsem izseljencem po svetu. Sam je ta dan maševal na Brezih pri Mariji Pomagaj ob številni udeležbi izseljencev po Evropi, ki so se za praznike mudili v domovini. Upam, da bo pismo urednik objavil, četudi je prišlo prepozno za božično številko. Škofove besede so vredne tehtanja in posnemanja. Gotovo jih preberite, pa vsebino razložite tudi mladini, saj se tičejo tudi njih. Naj se mladina ve, da imamo v Ljubljani očetovsko dobrega škofa.

SLUŽBE BOŽJE bodo pri Sv. Rafaelu tudi v novem letu kot običajno: sobotna maša ob sedmih zvečer (velja za nedeljsko), ob nedeljah pa ob osmih zjutraj (tiha maša) in ob pol desetih dopoldan — glavna maša naše merrylandske skupnosti, ki obhaja letos že desetletnico obstoja.

DEVET PRVIH PĚTKOV smo začeli v januarju. Prvega februarja bomo nadaljevali, ko bo zopet večerna maša ob sedmih in pobožnost v čast Srcu Jezusovemu. Če ste morda v januarju zamudili začetek, se nam vseeno pridružite: boste pa končali en mesec kasneje.

PRVA SOBOTA v februarju pade letos ravno na svečnico. To bo naša druga sobota v skupini petih prvih sobot. Tudi pri tej pobožnosti se nam lahko še vedno priključite.

Mesto **BRISBANE** bo imelo izredno slovensko mašo na nedeljo 17. februarja (ob pol dvanajstih v običajni cerkvi, kjer se redno zbiramo). Zanj so nas naprosili brisbanski rojaki za priložnost obhajanja srebrnega jubileja tamkajšnjega društva "Planinke". Tudi mi čestitamo "Planinki" k visokemu jubileju obstoja in delovanja ter ji želimo še mnogo let plodnega in neodvisnega dela za naše izseljence v Queenslandu. Le korajžno po isti poti do novih jubilejev!

WOLLONGONG ima mesečno službo božjo na drugo februarjsko nedeljo, 10. februarja, ob petih popoldne. Začetek tamkajšnje Slomškove šole je ob treh v stolnični školskem poslopu. Vsi dosedanji in tudi novi učenci lepo vabljeni!

CANBERRA ima slovensko službo božjo na tretjo nedeljo, 17. februarja, ob šestih zvečer v Garranu. Naslednja maša bo 16. marca.

MIKLAVŽEVANJE je naš tradicionalni nastop Miklavža kot svetnika v škofovskem ornatu. Tako so tudi zadnji december praznovala Miklavža menda kar vsa slavenska društva širom Avstralije, prav kakor vsa pretekla leta — saj je del njih namena tudi ohranjevati našo narodno tradicijo. Iz časopisnih poročil mi je znana le ena izjema, da so uvozili "Dedka mraza".

Navadno je med nami z Miklavževim prihodom in obdarovanjem tudi nastop otrok. Naj tu omenim le pester nastop Slomškove šole in drugih naših otrok v Wollongongu. Bilo je na nedeljo 9. decembra po slovenski službi božji. Prireditelj je bila v prostorih stolnične šole. Otroci so nastopili s preprosto igrico, kako Marija in Jožef iščeta prenočišča; sledile so številne točke nastopajočih otrok in mladincev. Na sporedu so bile baletne, plesne, recitalne, pevске in glasbene točke. Kar lahko rečem, da tako bogatega in pestrega sporeda niso imele niti dosti močnejše slovenske skupine v Avstraliji. Zasluga gre staršem, ki dajejo otrokom pobudo

DOBROTNIKOM — BOG POVRNI! Hvaležni smo rojakom, ki so nam ob praznikih poslali čestitke ter

tudi darove v razne namene našega verskega središča. Ti dobrotniki so dnevno vključeni v naše molitve. Lepo delo opravljajo tudi naši pevci, ki nedeljo za nedeljo prepevajo pri bogoslužju, sleherni petek pa se pod vodstvom g. Klakočerja vadijo za nedeljski nastop. Že kar precejkrat smo slišali tudi naš mladinski zbor, ki ga zdaj vodi g. Ivan Koželj, na orglah pa spremlja Miriam Bavčar. Naj omenim še naše nabiralce darov pri službah božjih, pa naše ministrante, ki z veseljem strežejo in jih je vedno dovolj. Tudi članice Društva sv. Ane so takoj pripravljene, ko je potrebna postrežba pri naših prireditvah. Isto velja za moše in zlasti za razne rokodelce, zidarje in pomočnike, ki so dosti pomagali pri pripravljalnih delih za našo dvorano. Hvaležni smo tudi vsem, ki prinašajo cvetje za okrasitev cerkve, ali pomagajo pri čiščenju. Mnogo dobrotnikov prinaša tudi hrano za našo kuhinjo. — Vsem naj bo Bog bogat plačnik! V nedeljo 10. februarja bo zanje sveta maša.

STARŠEM SREDNJEŠOLCEV velja tole: Če imate sina ali hčerko, ki letos začneja srednjo šolo, gotovo poskrbite, da bo otrok obiskoval tudi pouk slovenskega jezika, ki je v sklopu državnega šolskega sistema N.S.W. Pri verskem središču ali pri slovenskih društvih dobite poseben obrazec, ki ga izpolnite in pošljete na **Šolski odbor, Box 188, Coogee, 2034, N.S.W.**, oddaste pa ga lahko tudi pri nas. Za Odbor je važno, da ve čimprej, iz katerega okraja Sydneya bo v novem šolskem letu največ dijakov. Če bo zadostno število prijavljenih iz zapadnega dela mesta, bo slovenski pouk tudi v Parramati ali Blacktownu. Ne odlašajte s prijavo! Spodbujajte otroke, čeprav bo pomenila zanje prijava k slovenskemu pouku sobotno žrtev in dodatni študij. Dosti naporov je bilo treba, da je slovenščina danes priznana kot šolski predmet avstralskih državnih šol. Velika škoda bi bila, če bi zdaj zaradi nezanimanja staršev in otrok ne imeli zadostno število prijavljenih.

NOVI GROBOVI. — Dne 22. novembra je v Voden Vale District bolnišnici v Canberri umrl **STANISLAV KRNC**. Rojen je bil 7. maja 1931 v vasi Dobrovo (Škocjan pri Novem mestu). V Avstralijo je prišel 20. februarja 1957 na ladji "Flaminia". Najprej je delal v livarni Port Kembla, nato v Coomui, kjer se je leta 1962 tudi poročil v Vasilijo r. Illiopoulos. Zadnja leta, ko je bil že bolan, je s svojo družino (poleg žene zapušča štiri sinove) živel v Fisher, A.C.T. V boleznih je hudo trpel: zaradi tumorja v glavi je izgubil tudi vid. A bolečine je udano prenašal in večkrat v tem času preizkušnje prejel sveto maziljenje ter sveto obhajilo. Tako je pripravljen odšel s tega sveta. — Pogrebna služba božja je bila opravljena zanj v grški pravoslavni cerkvi sv. Nikolaja v Kingstonu, A.C.T. (v ponedeljek 26. novembra), grob pa je dobil na Gungahlin pokopališču, Mitchell, A.C.T.

Dne 10. decembra je v bližini Newcastlea umrl **SLAVKO GORJUP**. Rojen je bil 7. maja 1929 v Kanalskem

vrhu kot sin Antona in Stefanije r. Žbogar. Z družino je živel v Broadmeadow (okraj Newcastle) in je bil po poklicu kotlar. V Avstralijo je prišel leta 1950. Pet let kasneje se je v Cardiffu poročil s Slavo Arlič. Poleg nje zapuša hčerko Rosemary por. Bajrič in sina Edija (18 let), kakor tudi brata Franca, ki živi v Newcastle. Tudi v domovini ima še več bratov in sester. - Pogrebna maša je bila 13. decembra v farni cerkvi sv. Lovrenca, Broadmeadow, nato je sledil pogreb na Sandgate pokopališče.

Dne 8. januarja okrog osme ure zvečer je v Western District bolnišnici, Croydon, N.S.W., umrl v starosti osemdesetih let rojak LEOPOLD VELIŠČEK. Rodil se je 25. oktobra 1899 v Zapotoku (Kanal) kot sin Antona in Jožefine r. Močilnik. Bil je eden od štiri-

najstih otrok, ki so že vsi pokojni. V Avstralijo je prišel leta 1928. Živel in delal je na raznih krajih, zadnjih osem let pa je preživel v Croydonu Parku. Že pred letom dni ga je zadela rahla kap, vendar je kmalu okrevl. Na prvi petek 4. januarja se je kap ponovila, bolnik je prejel svete zakramente in štiri dni pozneje mirno umrl. V Avstraliji zapuša nečaka Ivana Velišček (Wagga Wagga) in nečakinjo Milko Stanič (Granville) ter Zofijo Hrst (Wentworthville). Pogrebno mašo smo imeli pri Sv. Rafaelu na petek 11. januarja, kateri je sledil pogreb na livadno pokopališče v Rookwood. Tu bo Leopold čakal vstajenja poleg brata Stanka, ki je umrl pred sedemnajstimi leti.

Vseh treh pokojnih se spomnimo v molitvi, njih družinam in svojem pa naše iskreno sožalje.

P. VALERIJA

F. GRIVŠKI:

V O Z N I K I P O V E S T

(6)

V poletnih večerih so ob potoku prepevali slavci. V duhtečem bezgu so se zibali in drobili pesem za pesmijo. Od sonca ožgani oleandri so znova zažareli in zadisali v večernem hladu. Lahek vetrič je prenašal ptičje speve po vrtovih. Niko je napajal konje. Zajahal je rjavca in zavriskal, da je odmevalo po vasi. Na vrtiču pred hišo je priličala Tilka. Položila je kanglo pred gredice in utrgala velik rdeč nagelj. Naslonila se je na ograjo in zamišljena vonjala cvet. Globoko v duši ji je zaživel slika: fant na konju! Zavihala je rokave in zasanjala. «Ta Niko! Kako je pripraven, dober!» Iz sanj jo je zdramila pesem. Visoko na konju je pridirjal Niko. Hitro je razjahal, potrepljal rjavca po gobcu in ga peljal v hlev.

«Lepših fantov na svetu ni!»

Glas se je dvigal. Podstavila je Tilka in ga spremljala v altu.

«Lep glas imaš, Niko!»

Osnal si je obleko in pristopil k ograji.

«Lepo me spremljaš!» je pohvalil.

«K petju bi hodil,» je vabila. «Jutri zvečer bodo pevske

NAŠE NABIRKE

NAŠIM POSINOVLJENIM
MISIJOVARJEM,
TOGO, AFRIKA:

\$100.- N.N.; \$92.06 misijonska nabirka sydneyske slovenske cerkve; \$50.- N.N.; \$25.- N.N.; \$21.- Anton Bavdek (za lačne); \$20.- Lojzka Vučko, Ivanka Bajt, Ciril Škofic; \$11.- Vinko in Rajko Jager (za lačne); \$10.- Marta Falež, družina Alojz Rezelj (za lačne), Roman Uršič, Nada Slavec; \$7.- Angela Fatur (za lačne); \$6.- Anton Iskra (za lačne); \$5.- Marija Radin, Marija Telich (za lačne), Marija Lavrenčič, Marija Žekš; \$3.- Ivana Beginc.

SKLAD ZA VIETNAMSKE
BEGUNCE:

\$100.- Janez Šveb; \$50.- Franc Rolih; \$20.- Družina Slavka Jernejčič, Heidelberg, Vic. (namesto božičnih voščilnih kart prijateljem in znancem), nabirka ministrantov pri Sv. Rafaelu, Merrylands; \$15.- Ana Kustec, Hinko Bedrač; \$12.- Zora Gec; \$10.- Marcela Bole, Marija Leben, Matilda Klement, Tončka Heric, Rafaela Bernes, Ivan Petelin, Anton Bogovič, Marija Špilar; \$5.- Valerija Pančur, Marija Radin, Marija Štemberger, Jože Kastelic, Jože Bole, Albin Smrdelj, Roman Uršič, Vera Može; \$3.- Ivan Šuštarčič, Alojz Jerič, Ivanka Ban; \$2.80 Frances Klun; \$2.50 Antonija Glušič; \$2.- Štefan Boelckey; \$1.80 Štefan Muzlaj; \$1.- Jožefa Mikuš. (Ker so bili domala vsi darovi s posebnim namenom "za

lačne'', tega nisem posamič napisal pri objavi darov).

**BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU:**

\$100.- N.N.; \$50.- N.N.; \$45.- Marjan Lauko; \$25.- A.G., N.N.; \$20.- N.N., Milan Beribak; \$15.- Ivana Hudoklin, Milan Prosenik, N.N., Štefan Kočar, Dr. Marko Coby, Milan Hreščak, N.N., Dr. Michael Colja; \$14.- Marija Merlak; \$11.40 Adolf Marcen; \$11.- Karel Knap, John Krušec, Alojz Cehtel, Joe Rozman, Martin Berkopec, Silvester Pregel; \$10.- Alojzija Košir, Bernard Zidar, N.N., Matilda Klement, N.N., Hedvika Stankovič, N.N., Ivanka Bajt, Frančiška Mukavec; \$9.- Slavko Jernejčič; \$8.- Vinko Bogolin, Frank Tratnyek, Julka Mrčun, Karl Štrancar, Anton Požar (NSW); \$7.- Janez Žele, Slavko Kralj, Jože Kosi, Anton Kosi, Stanko Pevc; \$6.- Valerija Pančur, Ivan Kovačič (Vic.), Janez Erpič, Niko Oman, Marija Slavič, Andrej Grlj, Marija Štemberger, Anita Sarazin, Valerija Sedmak, Anton Bavdek, Valter Prosenak, Ivan Petelin, Valentin Lenko, Toni Šircelj, Marija Špilar; \$5.- Ida Zorich, Tomaž Možina, Marija Temišanovič, L.M. Martin, Marjan Maglica, Bernard Brenčič, Franc Brenčič, Stanko Peklar, Peter Slana, Alojz Titan, Albin Drašček, Anica Smrdel, Jože Lapuh, Jožef Androjna, Antonija Poklar, Danilo Kresevič, Alojz Golja, Franc Rolih, Alojz Hrast, Adolf Kolednik, Ivan Stante, Tilka Matjašič, Anna Erdmanis, Miroslav Bole, Marija Pongračič, Katarina Hartner, Marija Lavrenčič, Herman Jaksetič, Marjan Vihtelič, Davorin Zorzut, Franc Rozman, Jože Brožič, Roman Divjak, Franc Bresnik, Miloš Abram, Joseph Jež, Iva Stopar, Cveto Mejač, Ivan Barič, Štefan Žalik, Ivan Vukšinič, Franc Vodopivec, Slavko Jernejčič, Ivan Paušič, Milena Birska, Ferdo Toplak, Anka Brgoč, Jože Kastelic, Jože Grilj, Rudolf Simonetič, Marjana Mencigar, Anton Švigelj, Pavel Zavrl, Roman Uršič, Anton Šajn, Anton Žitnik, Ludvik Lumbar, Peter Bižal, Franc Žabkar, Ida Lauko, Anton Bogovič, Dušan Rudolf, Jože Juraja, Olga Todorovski, Mārta Veljkovič, Dore Kavčič,

vaje. Pojdi z menoj!»

«In Janez?»

«Lepo te prosim! On je basist. Tenorjev nam manjka. Še zadovoljen bo!»

«Ne vem,» je zamišljeno zategnil.

«To si čuden! Kaj pa Janezu mar? Saj sem te jaz povabila!» Stegnila je roko in mu zataknila nagelj. Poduhal ga je in poljubil.

«Pojdeš?»

«Da!»

«Daj roko! Za šmaren se pripravljamo!» Stisnil ji je roko mehko in toplo, da jo je ogrelo pri srcu. Na pragu se je pokazala mati. «Tilka, spat!»

«Lahko noč!» je dahnila in odhitela v hišo.

«Lahko noč!» je ponovil Niko. Prevzelo ga je toplo čustvo, da je skočil na klop pod latnikom, vzel iz žepa orglice, udaril ob dlan in zagodel. Slavci so umolknili in ga poslušali. Ko je nehal, so poredno nadaljevali svojo pesem, ki je polagoma izginjala v tihi noči.

*

Očeta Gregorja še ni bilo domov. Pri Ludviku se je ustavil in pil z vozniki pri veliki mizi. Razgovarjali so se hrupno in šepavi Peter je tolkel ob mizo, da so žvenketali kozarci. Delavci, ki so se naslanjali na točilnico, so se muzali. «Furmanska bratovščina je v razcepu!» Na eno oko oslepeli Fortunat je pošiljal svojo hčerko Erno; ki je služila za natakario, naj prisluškuje, da bo povedala, kaj je udarilo med voznike.

«Na Ludvika se jezijo, ker noče priti iz gosposke izbe!»

«Preobjedli so se! Gosposki bi bili radi!»

«V luknje naj gredo in pesek kopljejo kakor mi, pa jih bo gosposčina minula!» Med razburjene goste je stopil Ludvik prazne oblečen.

«Sem stopi,» je rjul Peter.

«Ti mi ne boš komandiral!» je zamahnil krčmar.

«Kdo pa? Kaj ne živiš od nas?» je oporekal Jurij.

«Komandirajo gospodje, ki so v sobi!» je presekala gostilničar.

«In ti ž njimi!» je zaničljivo dregnil Gregor.

«Da, tudi jaz!» se je razkoračil Ludvik in z dolgimi koraki odšel v kuhinjo. Iz male sobe je udaril ženski smeh. V obraz zardela je ven pritekla Elza in za njo gospod Berto. Vozniki so utihnili.

«Liter vina prinesi!» je zadirčno velel Peter.

«Nisem natakario!» se je šobasto odrezala.

«Kaj pa si torej?»

«Gospodična je moja zaročenka,» je naznanil Berto.

Vozniki so se spogledali. Brž so se zavedeli kupčije in zavest manjvrednosti in odvisnosti jim je povsila glave in razpustila stisnjene pesti. Ludvikovi računi so jim križali načrte.

Na vratih male izbe se je pojavil visok, mlad gosposki človek. S prijaznim nasmehom se je približal kmetom.

«Preveč se razburjate, možje!» je dejal ter se naslonil na steno. Vozniki so začudeno gledali novega moža in beseda jim je zastala.

Prvi se je ojunail Gregor. «Gospod!» je začel. «Ne poznamo vas. Zato nam ne boste zamerili, če vas vprašamo, kdo ste in odkod prihajate?»

«Pa zakaj vas to zanima?» je vprašal gospod in se gugal ob steni.

«Vozniki smo,» je razlagal Gregor. «Pri novih cestah delamo, prav za prav vozimo. Vsa vožnja je v naših rokah, pa tudi vsi kamnolomi. Vse smo zastavili in celo kmetije zapustili, da smo zapregli konje. Sedaj pa vse kaže, da nas hočejo izpreči kakor konja, ki ni za rabo!»

«Iz česa sklemate to?» je zaupno zastavil gospod.

«Ne morem vam povedati, dokler ne zvemo, kdo ste?» je vpadel v vprašanje Peter.

Gospod je požvižgal in s prstom namignil Ludviku. «Pa jim vi povejte, kdo sem?»

«To so naš gospod polir,» je prihuljeno odvrnil Ludvik. Vozniki so vstali.

«Le sedite!» je prijazno povabil gospod polir. Še sam je prisedel in naročil Ludviku štefan vina.

Voznikom se je novi gospod polir takoj prikupil. Skrb jim je začela lesti z obraza.

«Zmotili smo se,» se je v imenu vseh opravičeval Gregor. Medtem je Ludvik prinesel vino in se naslonil na stolico. Gospod je nalil in ves nasmejan nazdravil.

«Vodja podjetja sem jaz. Berto je samo tolmač. Vse delo in plačilo je izročeno mojim rokam. Kaj torej želite od podjetja?»

Voznikom se je jezik razvezal. Še zlepa niso naleteli na tako prijaznega gospoda. Drug za drugim so hiteli s pojasnili in priporočili. «Samo to vas prosimo, gospod polir: Pustite našo bratovščino! Ne dovolite, da bi se kdo vrnil med nas, in zaupajte nam!»

Gospod polir je uslužno kimal in celo rokó stiskal voznikom. Naši vozniki še nikdar niso bili tako navdušeni. «Gospod polir!» je ponujal Gregor. «Vi ste mož na svojem mestu! Vi z nami, mi z vami! Kar povejte, kaj želite! Saj nismo tako ubogi, pa tudi umazani nismo! Kar na dan z besedo: Vse vam damo, kar želite!» Silili so vanj in polivali vino po mizi. Polir je pozabil na svoje dostojanstvo. Zaupal jim je, da se imenuje Herman, in kar nič jim ni zameril, da so vsevprek nazdravljali: «Naj živi gospod Herman!» Veselost se je prevrgla v razposajenost. Poklicali so harmonikarja, ki je prekrizal nogi in nategnil mehove. Pograbili so natakariče in jih vrteli ter s peto udarjali po podu. Pozna noč je bila, ko so se vozniki odpravljali domov. Bili so vinjeni, da so se objemali z gospodom Hermanom in mu ponujali najprej pršute. «Pri moji veri», je kričal Gregor, «šest pršutov je v kaminu. Štirje za gospoda polirja!»

«Kaj boš ponujal pršute!» je bevsknil Peter. «Pršute imamo pri nas! Punco mu daj!»

(Dalje prih.)

Anton Lackner, Petrina Pavlič, Andrej Udovič, Fanica Lasič, Marija Mieda, N.N., Frančiška Vekar, Maks Bezljaj; \$4.80 Ivanka Krempl; \$4.40 Amalia Jakovac; \$4.- Anton Urbas, Francka Anžin, Štefanija Markuža; \$3.- Zorina Maurič, Anton Vrisk, Anton Ludvik, Franc Erpič, Marija Peršič, Zora Gec, Lubi Pirnat, Janez Vidovič, Matt Cestnik, Pavel Letnar, Alojz Kučan, Franc Komar, Jože Slavec, Edvard Peršič, Ana Horvat, Joe Belovič; \$2.50 Antonija Glušič; \$2.- Evgen Brajdot, Henrik Vujica, Zora Pace, John Jerenko, Marija Posavac, Alex Kodila, Rev. Ivan Mihalič, Marija Grl, Ivanka Ban, Karlo Pless, Franc Petek, Drago Švajger, Marija Bertoneclj, Majda Brožič, Slavka Kruh, Mariana Šmit, Ivanka Urbas, Ivan Šuštarčič, Viktorija Gajšek, Stanislav Cigan, Mario Sakšida, Alojzija Paravan, Lojzka Vučko, Rafaela Bernes, Marija Medved, Alojz Jerič, Jože Čeh, Albin Kurinčič, Jožef Konda, Štefan Kolenko, Slavko Fabian, Milan Gorišek, Ivan Sušanj, Jože Žabar, Lazar Furlanič, Florjan Mavrič, Viktor Koblar, Leopold Velišček, Mirko Godec, Jože Gosak, Frank Baša, Milan Kavic, Dragica Konečnik, Stanislava Horg, Paul Tonkli, Karla Tvrđdy, Marica Dramanin, Vera Može, Frančiška Butala, Anica Sivec, Vladimir Trampuž, Štefka Tomšič, Ana Marija Colja, Peter Košak, Jožef Šterbenc, Olga Mezinec, Joža Ficko, Alojz Hrast, Jurij Tomažič; \$1.75 Franc Kodrič; \$1.- Feliks Drobež, Frances Klun, Franc Petelin, Olga Kovačič, Franc Ibič, Andrej Fistrič, Derry Maddison, Franc Žerial, Štefka Kanja, Peter Bole, Rozi Aloisio, Gabrijel Pirc, Marija Lotrič, Adolf Samsa, Franc Spreitzer, Rozalija Cenčič, Marcela Bole, Elvira Čuk, Marija Butkeraitis, Amalija Maljevac, Darko Butinar, Ivanka Nanut, Marija Oražem, Vlado Kutin, Marta Ostrožnik, Ciril Čampelj, Franc Mramor, Alojz Pelko, John Porok, Janez Jernejčič, Marija Prosenjak, Jakob Tomšič; \$0.50 N.N., Karl Zupančič; \$0.40 Majda Pantelič.

Vsem dobrotnikom Bog povrni!

Ostali darovi prihodnjič

IZPOD TRIGLAVA

BRALI SMO, da je bila tudi letos povedana in napisana v slovenskih sredstvih družbenega obveščanja marsikatera pikra — na račun podaljšane in prej začete noveletnega praznovanja. Gre seveda za božič, ki ga praznujejo ljudje kljub temu, da je na uradnem koledarju le običajni delovni dan. In ker ga ni na koledarju, morajo iz enega ali drugega vzroka nategniti noveletne počitnice. Iz istega razloga so na božični dan tudi zdravniške čakalnice polne, če se drugače ne da pustiti dela kot le z obiskom zdravnika.

Polnočnice so morali v mnogo krajih letos prestaviti na večerne ure. Edini način za tiste, ki pridejo v cerkev zaradi daljave z avtomobili. Smo že poročali o omejitvi uporabe bencina: en dan imajo pravico vožnje avtomobili z liho številom na registracijski tablici, drugi dan pa vozila s sodo številom. Zadeva se zamenja opolnoči — vsi avtomobili, ki bi lahko pripeljali k cerkvi pred polnočjo, bi po polnočnici ne smeli več na pot domov . . .

Vsekakor pa poročila povedo, da so bile cerkve tudi letos za božič polne. Iz raznih krajev Evrope je prihitelo domov za praznike na tisoče zdomcev, ki so imeli na Brezjah tudi posebno izseljensko mašo na dedeljo po božiču. Imel jo je seveda škof dr. Stanislav Lenič, ki posebej skrbi za rojake po svetu.

KO SO svetovnoznan jasnovidci ob pričetku novega leta osvetljevali bodoče dogodke, je eden izmed njih napovedal tudi Titovo smrt za mesec september. Nič pa ni napovedal njegove bolezni, ki je te dni v dnevnih poročilih. V Ljubljani se dva specialista (ameriški in ruski) ter sedem zdravnikov trudijo okrog njega, a proti starosti niti pri ljudeh Titovega diktatorskega formata ni več pravega zdravlila. Tudi najboljša zdravniška nega končno dvigne roke v porazu: pride ura, ko smo pred svojim Stvarnikom vsi enaki, pa naj smo ga v življenju priznali in mu služili, ali pa ne. Takrat ne pomeni nič oblast in moč, zaslužen ali podarjeni naslovi, mit okrog naše osebnosti, šablonsko spoštovanje podložnih. Materija je brez cene — tudi Brioni, gradovi in vile nimajo vrednosti. Mera na tehtnici življenja je za vse enaka in — pravična, sodba ob tehtanju pa božja in ne človeška.

ZNAMENITE freske, ki so jih odkrili leta 1951 v romarski cerkvi Sv. Trojice v Hrastovljah, so takrat zaslovene tudi po svetu, ne le v mejah domovine. Imenovali so jih biser svetovne slikarske šole in enega najpomembnejših umetnostnih spomenikov Istre. Cele sku-

pine tujih gostov si je ogledovalo te freske iz leta 1490, ki predstavljajo znameniti mrtvaški ples, izgon iz raja in druge zanimive podobe.

Poročila vedo povedati, da danes troladijska cerkev iz 12. ali 13. stoletja v Hrastovljah zaman čaka skupin. Domači in tuji gostje sprašujejo pri uradih Kompassa, če je na vidiku kak avtobusni izlet, ki bi dal prijavljenecem priliko ogledati si z vodičem znamenite freske. Odgovor se glasi: "Obiska v Hrastovlje ne prirejamo. Lahko pa se sami zapeljete tjakaj in v gostilni poiščete starejšo prijazno ženičko. Ta vas bo popeljala v cerkev . . ." Podoben odgovor dajejo zainteresirancem tudi po izolskih hotelih. Ali ni škoda?

NAD STO MLADIH se je srečalo na nedeljsko popoldne 9. decembra v Piranu. V farnih veroučnih prostorih se je sestala mladina dvanajstih obalnih župnij, pridružili so se jim tudi študentje iz Ljubljane in še nekaterih krajev. Ob razgovorih in petju, pa tudi razmišljanju in molitvi ter obhajanju evharistije je minilo popoldne. Srečanje je bil klic k papeževi besedi o mladih. Kakor je namreč papež Janez Pavel II. govoril poljski mladini, govori z isto vneto tudi slovenskemu mlademu kristjanu: "Vi ste prihodnost sveta, prihodnost naroda in Cerkve . . . Čas zahteva zrelost, a biti zrel se pravi biti osebno odgovoren za svoje življenje, za prihodnost, za duhovne vrednote, odgovoren v družbenem in osebnem pogledu: za pravičnost in mir, moralni red pri sebi in svoji okolici; samo taka odgovornost gradi prihodnost in življenje . . ."

Kot pravi poročilo, so pričakovali na srečanje večji odziv. A tudi sto mladih, res prežetih Kristusovega veselja oznanila, veliko pomeni. Za naš narod, ki se danes bori za ohranitev svoje verske dediščine, še prav posebno.

OSEMDESETLETNICO rojstva je v decembru praznoval znani duhovnik in skladatelj MATIJA TOMC. Rojen je bil ravno na božič 1899 na Kapljiščih pri Metliki. Že v gimnaziji, kot gojenec škofovih zavodov v Šentvidu nad Ljubljano, se je posvečal glasbi, po bogoslovju in novi maši pa je obiskoval konservatorij v Ljubljani in končal štiri leta dunajske Glasbene akademije. Predvsem se je posvetil orglam in kompoziciji. Po razpustu škofovih zavodov leta 1941, kjer je poučeval kot profesor, je ob koncu vojne prišel na faro v Domžale ter jo vodil dolgo vrsto let, prav do svoje upokojitve. Tudi kot upokojenec živi v Domžalah.

Kot skladatelj je obogatil naš narod s številnimi cerkvenimi skladbami, pa tudi mnogimi svetnega značaja. Poleg tega je priredil številne narodne pesmi in jih rešil pozabe. Nemogoče bi bilo v nekaj besedah obseči vse njegovo delo na tem polju, kateremu se tudi kot osemdesetletnik še vedno posveča. Bog mu daj še dolgo vrsto let!

ROJSTNA HIŠA pisatelja Ivana Tavčarja je v nevarnosti, da se zruši. Škofjeloška občina je pred leti prodala hišo nekemu Mirku Šinkovcu, ki pa nima denarja za

gbcvo — veljala bi 727.000 dinarjev. Polovico vsote sicer obljublja republiška kulturna skupnost, pol naj bi padlo na občinsko kulturno skupnost, a ta se izgovarja na sušo v blagajni. Razpravljajo, ali je Tavčarjeva rojstna hiša sploh kulturni spomenik, ki ga je treba vzdrževati — da bi se tako potegnili ven iz kakršnih koli obveznosti.

Vsekakor bi bilo škoda, če bi Tavčarjev dom propadel, in žalostno je obenem, da kar ne najdejo ugodne rešitve.

KONJI blejskih fijakarjev morajo dobiti "gumijasta obuvala", tako se je glasil odlok radovljiske občine, ki hoče na asfaltu blejskih cest manj lukenj. Istočasno so blejskim izvoščkom tudi nasvetovali, naj v bodoče preprečijo onesnaževanje ulic s konjskimi odpadki. To drugo bo verjetno težje uresničiti kot prvo — če so seveda že našli tovarno za gumijaste čavljice po konjski meri . . .

V **NOVEM MESTU** so proslavljali 50-letnico ustanovitve novomeške osnovne šole in 200-letnico osnovnega šolstva na Dolenjskem. Hkrati sta bili odprti tudi dve razstavi, s katerima so v sliki in besedi predstavili dve stoletji šolskega razvoja.

Naj dodamo, da so v teh dveh stoletjih tudi novomeški frančiškani odigrali svojo šolsko vlogo, ki pa je danes seveda bolj malo ali nič upoštevana. V Novem mestu so frančiškani poleg gimnazije (od 1746 do 1870) vodili kar lepo dobo tudi deško osnovno šolo. Ustanovili so jo leta 1878, ukinjena pa je bila po prvi svetovni vojni leta 1919.

NA **ZADNJEM** tekmovanju slovenskih turističnih krajev — tokrat ga je že enajstič organizirala Turistična zveza Slovenije — je sodelovalo 220 mest in vasi, kar je bilo doslej rekordno število udeležencev. Naslov najpriazdevnejšega kraja za leto 1979 si je pridobil KAMNIK.

Drugo mesto sta si delila Cerkno in Muta, tretje Bled in Velenje. Slede jim po vrsti še Cerklje na Gorenjskem, Preddvor, Mozirje, Portorož, Rogaška Slatina, Ptuj in Bovec.

TUDI SLOVENCEV je žal precej med 900.000 alkoholi, ki jih premore Jugoslavija. O njih so razpravljali na posebnem kongresu o alkoholizmu, ki je bil ob priliki 85-letnice Klinične bolnišnice v Zagrebu. Zbrali so se zdravniki, psihologi, znanstveni delavci ter predstavniki ustanov iz vseh republik in med 1500 udeleženci je bilo tudi nekaj predstavnikov iz sredozemskih držav. Ugotovili so poleg drugega vznemirljivo dejstvo, da tudi vedno več in več žensk čezmerno uživa alkohol.

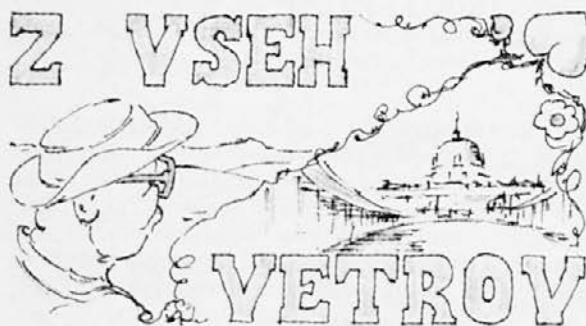
PRVI PRIMER prodaje prekmurskih poljščin na tuje so zabeležili lansko leto: V Črenšovcih in Turnišču so natovorili prvih 2700 ton krompirja, ki je odšel za Irak. Pomurski kmetje so ponosni, da so se pričeli uveljavljati celo na tujem trgu.

O **JAT-u** smo v ljubljanskem DELU dne 13. novembra brali tole oceno: " . . . Pri JAT-u se prav radi pohvalijo s svojo rastjo, pri čemer imajo v mislih večanje števila sedežev v letalih pa tudi vse večjo razvejenost letalskih linij. Žal pa to zdravo rast vztrajno, kot senca, spremlja nesolidno poslovanje. Podatki za prvo polletje 1979 so pokazali, da se Jatov sloves nesolidnega prevoznika vse bolj potrjuje, saj je po rednosti med evropskimi letalskimi družbami zdrknil povsem na rep. Pri 28.192 poletih je kar v 13.867 primerih Jatovo letalo odletelo z zamudo, ki je bila v poprečju skoraj celo uro. Drugih 'drobnih' pomanjkljivosti pa v teh številkah ni niti videti, jih pa čutijo potniki vsak dan . . . "

BRKINSKI VODOVOD je v gradnji in končali ga bodo v treh obdobjih, kot berešno v domačih listih. Eden krakov vodovoda je bil nedavno končan: pritočil je prvo vodo po ceveh v vasi Tomine, Zajelšje in Pregarje.

Ledene sveče na Krvavcu

KATERE dežele ne praznujejo božiča? Knjiga "Bank and Public Holidays", ki jo vsako leto izda Morgan Guaranty Trust Co. v New Yorku, točno navaja, kateri dnevi v letu so v posameznih državah sveta prazniki. Tako zlahka ugotovimo, da božič praznujejo VSE evropske države razen Albanije, Bolgarije, Jugoslavije, Romunije in Sovjetske zveze. Praznujejo ga tudi po ostalem svetu, razen v glavnem v deželah, kjer je islam ali kakšna druga nekrščanska vera hkrati tudi državna vera, ali pa vlada komunizem. Te države so: Afganistan, Alžirija, Libija, Bahrain, Kitajska, Etiopija, Iran, Irak, Izrael, Japonska, Kuvait, Mavretanija, Mongolija, Maroko, Nepal, Saudska Arabija, Somalija, Tahiti, Tajska, Tunizija, Združeni arabski emirati, Kuba, Severni jemen, Južni Jemen, Zaire in Egipt, v katerem božič uradno praznujejo samo pravoslavni državljani.

Jugoslavija glede božiča noče ustreči večini svojih državljanov. Tudi zadnji božič je bil v Sloveniji delovni dan . . .

JANEZ PAVEL II. je na božič po slovesni dopoldanski maši z balkona vatikanske bazilike voščil Rimljanom in vsemu svetu vesele praznike. Pri tem se je papež poslužil kar 33 različnih jezikov, med drugimi tudi našega. V slovenščini je izrekel voščilo takole: **Milosti polne božične praznike in blagoslovljeno novo leto!** Kajne, toplo nam je pri sreč ob tem poročilo.

Žal se je novo leto tudi zanj začelo v skrbah za svetovni mir. To je papež izrazil na soboto 5. januarja, ko je svet opozoril z besedami preroka Izaija: "Tema bo pokrila zemljo in tegobna megla bo zadušila narode . . ." Temu pa je dodal: "Znamenja, s katerimi se je pričelo leto 1980, na žalost ne bude upanja. A mi ne moremo in ne smemo zapasti malodušju novic, ki prihajajo iz tilih krajev."

AFGANISTAN je bil morda le malo prehud in prenagel sovjetski zalogaj — politiki ga imenujejo "Sovjetski Vietnam". Ruske čete — poročajo o 100.000 vojakih — imajo že svoje izgube ob nenehnih gverilskih napadih. To je muslimanski odpor, na katerega so Rusi premalo računali, kakor tudi niso mislili, da bodo boživali tako občuten poraz pri generalnem zborovanju Združenih narodov. Za zahtevo, da Rusi umaknejo svoje čete iz Afganistana, je bilo 104 članic in le 18 glasov je bilo na strani Sovjetov (18 članic se je vzdržalo glasovanja, 12

pa jih je bilo odsotnih). Zanimivo, da so proti Rusiji glasovale dežele tretjega sveta. Morda so ob afganistanski tragediji le zaslužile, kaj se skriva za objemom "sovjetskega medveda". . .

Naslednji tedni bodo pokazali marsikaj. Bog daj, da v dobro svetovnemu miru!

MODERNI obliki ljubezni do bližnjega — dajanju krvi — se je zadnja leta pridružila še novejša: **darovanje organov**. Mnogi pismeno dovolijo, da njihove organe po smrti lahko uporabijo za presaditev v bolnega človeka. Odvzem organov po smrti v zdravstvene namene ni nikaka žalitev pokojnega, kakor tudi ne nasprotuje verski resnici o telesnem vstajenju, saj ta ni povezana z zunanjo popolnostjo človeškega telesa. Cerkev je bila sprva do presaditve organov skeptična le zaradi tega, ker je bila medicinsko zadeva še zelo tvegana in negotova. Danes pa je medicina že tako napredovala, da presaditev določenih organov, na primer ledvic, ne pomeni domala nobenega posebnega tveganja. Moralisti imajo pomisleke le pri presajanju možganov, kar pa še ni dejstvo ampak le veliko razpravljanja. Moralno vprašanje je namreč, ali bi s presaditvijo možganov bila ogrožena človekova individualnost.

PRAVI PREPLAH v gospodarskih krogih povzroča takoimenovana "zlata mrzlica", ki zadnji čas pretresa ves svet. Cena zlata se je dvignila v nepričakovano višino, kjer zdaj niha in nihče ne ve, kakšna bo naslednji dan. Prav te dni, ko to pišem, je dosegla neverjetno številko: na londonskem trgu rekordni dvig na \$765 za unčo zlata, v Hongkongu \$750, v New Yorku \$714. . . . Mnogi prinašajo k zlatarjem prodajati staro zlatino, ker se boje, da tako visoke cene kot zdaj zanje ne bodo nikoli več dobili. Po Avstraliji pa so pričeli znova obratovati že opuščeni rudniki zlata. Pravijo, da je celo v odpadkih in že preiskanih kupih pred leti nako-paneja kamenja še precej zlatih drobcev, ki jih je ob tej visoki ceni vredno poiskati. Res bo zanimivo čakati, kako se bo ta "zlata mrzlica" končala. Sicer pa nihče ne zna razložiti, kako se je sploh začela. Krivijo svetovno napetost zaradi krize v Iranu in Afganistanu. Svetovne finance so čuden svet spolzkih tal in težko ga je nam navadnim zemljanom razumeti . . .

O PAPEŽEVEM obisku v Združenih državah se je mnogo pisalo in mnogo bralo. Iz "Ameriške domovine" povzemamo za nas gotovo zanimivost, da je bil v papeževem spremstvu tudi naš rojak dr. Štefan Falež, ki je svoj čas živel v Chicagu, zdaj pa je v Rimu in zaposlen pri Vatikanu. Pri papeževem obisku Irske in Združenih držav je imel na skrbi vse potne predpriprave.

Ob priliki papeževega obiska v Washingtonu sta bila v Belo hišo povabljeni tudi zastopnika KSKJ (Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote), g. Kučič in g. Košmerl.

LANI je preteklo deset let, kar je v Ameriki umrl DR. MIHA KREK, po poklicu advokat, ki je zavzemal

pred vojno važne položaje v krščansko-demokratskem gibanju kakor v Slovenski ljudski stranki. Leta 1935 je bil poklican v Beograd in bil član jugoslovanske vlade vse do leta 1943. Tedaj je odstopil kot podpredsednik begunske vlade v Londonu, ker je nasprotoval Churchillovemu pritisku za sodelovanje s komunističnimi revolucionarji v domovini. Koliko je po vojni storil za številne slovenske begunce, na tem mestu ni mogoče niti popisovati. Od ustanovitve mednarodne organizacije CDUCE (Christian Democratic Union of Central Europe) leta 1950 pa do svoje smrti je bil njen predsednik. V okrilju organizacije je romal po svetu in s svojimi zvezami ter živo besedo skušal vzbujati razumevanje svobodnega sveta do tistih narodov, ki so svobodo izgubili. Bil je globoko veren človek in zvest ter zavezanec Slovenec do zadnjega diha. Užival je spoštovanje v življenju — zdaj po smrti je vsekakor vreden našega spomina in hvaležnosti.

SMRTI v prometnih nesrečah je bilo v Avstraliji lani le nekaj manj (59) kot leto poprej. So pa številke teh, večinoma popolnoma nepotrebnih žrtev naglice in alkohola, strahotne in nam dajo misliti. Na cestah ali za posledicami prometnih nesreč je lani pri nas izgubilo življenje 3492 ljudi (leta 1978 pa 3.551). N.S.W. je na višku v tej številki, saj ima kar eno tretjino vseh žrtev: 1290 (leta 1978 pa 1373). Na ostale države pridejo te številke: Victoria 839 (prejšnje leto 861), S.A. 309 (291), W.A. 280 (215), Qld. 606 (612), Tas. 91 (102), N.T. 52 (68), A.C.T. lani 25, predlanskim pa 29.

Porast števila žrtev od prejšnjega leta imata le S.A. (za 18) in pa W.A. (kar za 65).

V Evropi nosi v teh številkah (če upoštevamo tudi geografsko velikost, število ljudi in avtomobilov) rekord svetovnega merila ravno Jugoslavija, v katere statistiko spada tudi naša rodna domovina. Za preteklo leto še nimamo števil, znano pa je, da je v zadnjih devetih letih pred lanskim letom na jugoslovanskih cestah izgubilo življenje okrog 40 tisoč ljudi, poškodovanih (mnogi za vedno) pa jih je bilo okrog pol milijona. Samo v letu 1978 je bilo 5369 smrtnih žrtev. Res grozotne številke — neslaven in tragičen rekord.

TAKEGA pa menda tudi Avstralija ne premore. V Messini so lani končno odkrili in zaprli nekega peka Petra Vernuccija, ki pa je načrtno "pekel" prometne nesreče namesto kruha. Samo v enem letu je nalašč povzročil več kot sto nesreč ter pobiral z njimi visoke odškodnine. Postal je v tem pravi strokovnjak: s svojim razbitim Fiatom je čakal "v zasedi" mesinske avtomobiliste, po namerno povzročenem trčenju pa je seveda trdil, da so nesreče krive njegove žrtve. A vsake muzike je enkrat konec: Pietro je bil obsojen zaradi teh prometnih prevar, obenem pa tudi razglašen za javno nevarnost, ki nima pravice do vozniškega dovoljenja. Ko bo prišel iz zaporov, bo moral — hoditi peš. Samo, da ne bo skušal "iz zasede" skakati pod avtomobile, kar pa bi tudi zanj najbrž le malo prenevarna igra . . .

VEDNO bolj in bolj poudarjajo, da stopajo v zakon premladi ljudje, ki se ne zavedajo odgovornosti. Kaj ostane, ko ljubezenskih čustev ni več, kot da odvržejo breme zakona in si seveda iščejo tudi novega življenjskega druga.

Tu je nekaj zaskrbljujočih števil melbournske statistike: 56 odstotkov vseh ločitev zakonov se zgodi predno zakonca dosežeta starost 24 let; 33 odstotkov zakoncev, med njimi so mladostniki (teenagers); 75 odstotkov vseh ločenih žena in 62 odstotkov moških ločencev je imelo pri poroki manj kot 25 let starosti; sedem do desetih porok mladostnikov se konča z ločitvijo, od porok mladostnikov, kjer je bila vzrok poroke neosečnost, pa kar 90 odstotkov . . .

Vse kaže, da bo melbournska katoliška nadškofija ter najbrž celotna avstralska Cerkev sprejela nove in težje pogoje za cerkevno poroko. Napovedujejo obvezno prijavo šest mesecev pred poroko in tudi obvezne tečaje, ki bodo zaročenca temeljito pripravili za sprejem zakonskih dolžnosti. Tečaji so sicer že nekaj časa v teku, a se jih poslužujejo le prostovoljci.

UMRLA je Rahela Mussolini, vdova italijanskega fašističnega duceja. Pišejo, da je bilo o njenem tragičnem življenju z Mussolinijem pretečenega mnogo črnila, z njene strani pa najbrž mnogo solza. Vendar je kot zvesta žena po moževi smrti vztrajno branila njegov spomin. Od novih italijanskih oblasti je tudi dosegla, da so ji izročili možovo truplo.

Zanimivo, da sta v teku istega meseca umrli tudi ženi dveh drugih osebnosti zadnje vojne: žena ameriškega generala in poveljnika predsednika ZDA Eisenhowerja in pa žena francoskega generala ter poveljnika De Gaula.

OSEMDESETLETNICO je nedavno obhajal v Argentini znani mladinski pesnik in pisatelj MIRKO KUNČIČ. Vsekakor nosi naslov starosta slovenskih pisateljev v izseljenstvu in je še vedno zelo delaven. Pred vojno je v Ljubljani urejeval "Mladega Slovenca", nedeljsko prilogo dnevnika "Slovenca", kjer je kot "Kotičkov striček" pomagal mnogim mladim dopisnikom, da so vzljubili pisanje. Tudi urednik MISLI je bil že kot desetletnik med njimi, saj mu je teden za tednom prinašal svoje sestavke in od "strička" prejemal knjižne nagrade. Bog vedi, če se me še kaj spomni?

"Kotičkovemu stričku" ob visokem jubileju tudi iz Avstralije — zvrhan koš čestitk!

BIVŠI "MR. TV" Združenih držav je umrl v 84. letu starosti. To je bil znani ameriški nadškof Fulton Sheen, avtor mnogih knjig in pionir širjenja evangelija potom televizije. Njegov najbolj znani tedenski televizijski spored je bil "Life is Worth Living", ki je zbral pred televizijskimi ekrani vsak torek zvečer preko 30 milijonov poslušalcev. Pridobil mu je naslov "Mr. TV", ki ga je nadškof Sheen nosil več let.

KOTIČEK

POŠTA

naših mladih

NAJLEPŠA DRAGOTINA

PREDRAGA GOVORICA MATERINA,
KDO LJUBI TE ZADOSTI IN SPOŠTUJE?
ČEPRAV SI NAM NAJLEPŠA DRAGOTINA,
TE MARSIKDO NAJGRŠE ZANIČUJE.

LJUBEZNI ZATE MALO SMO IMELI,
BESED DOMAČIH NISMO VEČ CENILI.
IZRAZOV TUJIH MNOGO SMO PREVZELI
TER Ž NJIMI LEPO LICE TI SKAZILI.

KDAJ IZNEBIŠ SE TEŽKE TE NAVLAKE
IN SPET POKAŽEŠ SVOJE ČISTO LICE?
KDAJ VETER TEMNE RAZPODI OBLAKE
IN SONČNI DAN ZASIJE TI PRAVICE?

DA BI PRIŠLI ŽE SKORAJ ČASI ZLATI,
KO BOŠ PRI NAS DOBILA VSO VELJAVO,
KO VSAKDO MORAL TE BO SPOŠTOVATI
IN RABITI BESEDO TVOJO PRAVO!

LUDOVIK CEGLAR

DRAGI OTROCI!

Mislím, da je prav nadaljevati z našo galerijo mladih. Kot razvidim iz pisem in razgovorov, te vrstice tudi odrasli radi prebirajo. Žal izidejo MISLI v enem letu samo enajstkrat in je nemogoče dati mesto v galeriji vsem, ki so si ga zaslužili. Zato pa uredništvo zbira slike in podatke o vseh naših mladincih, četudi morda ne pridejo v

Dragi Striček! — Tukaj Ti pošiljam cel koš novoletnih pozdravov. Tako sem se med počitnicami vsaj jaz spomnil nate, če se drugi niso. Veš, povem še nekako po slovensko, pisati pa je težje. Zato mi zdaj pomaga očka in se smeje, ker Te pozna še iz Bonegille. Mene takrat še ni bilo na svetu. Ti si mu dal prve MISLI in od takrat redno prihajajo k nam.

Med počitnicami smo bili v Melbournu in smo si ogledali tudi cerkev in jaslice v votlini. Ata mi je pravil, da ste imeli tam polnočnico. To je moralo biti lepo. Tebe pa žal nismo dobili doma.

Lepe pozdrave vsem Kotičkarjem! — Frank Velich, 13 let.

Ali že imaš
"slovensko majico"?

Kotiček. S pridnostjo so šli skozi šole in danes mnogi z diplomom v roki zasedajo mesta svojega izbranega poklica. Prav je, da imamo vsaj seznam njih imen, ki more služiti za kak bodoči študij o naši drugi izseljenski generaciji. Naj tukaj prosim vse starše, da pošljejo podatke, zlasti o svojih otrocih-graduantihi.

Danes v Kotičku z veseljem sporočam, da smo viktorijski Slovenci v svoji sredi dobili novo zdravnico. Na Monash univerzi je doštudirala in dne 5. decembra pri slovesnosti graduacije prejela diplomu (Bachelor of Medicine & Bachelor of Surgery) TANJA BOHL. Rojena je bila v Mariboru in je imela komaj dve leti, ko je s starši dospela v Avstralijo — v januarju 1958 na ladji "Aurelia". Iz Bonegille so odšli v Gippsland, kjer zdaj očka v Trafalgarju vodi lastno delikatesno trgovino. Tanja je bila še v osnovni in srednji šoli vseskozi odlična učenka, naravno, da je tudi vseh šest let kot študentka medicine vzela resno. Pri lepih uspehih pa je ostala preprosto slovensko dekle, ki doma ob prostem času kaj rada priskoči staršem na pomoč v trgovini ter opravlja vsa hišna dela — celo pri pleskanju sobe sem jo že našel. Lepo je tudi, da Tanja zelo ceni svojo vero in da je ponosna na svoje slovensko poreklo. Slovenščino odlično obvlada. Pri njih doma namreč govorijo vedno samo "po domače" in — kot sama zatrjuje — to ji v šoli vsa leta ni prav nič škodilo.

Tanjino prvo mesto zdravniške prakse je Alfred Hospital v Melbournu. Tam bo imela priliko marsikaterega bolnika presenetiti z domačo besedo in toplim štirjarskim smehljajem. Mi vsi pa ji čestitamo k uspešnemu zaključku študij ter ji želimo obilo lepih uspehov v začetem poklicu. Seveda čestitke tudi vsem Bohlovim — družina je naročnik MISLI že od leta prihoda v Avstralijo. Na svojo Tanjo so zares lahko upravičeno ponosni.

CANTERBURY, N.S.W. — Želela bi se zahvaliti vsem dragim prijateljem in znancem, ki so naši družini stali ob strani ob priliki bolezni in smrti našega nepozabnega moža in očeta, pokojnega JOŽETA VOLARIČ. Prerano nas je zapustil in smo težko sprejeli njegovo slovo. Hvaležni smo vsem za pomoč, ki ste nam jo nudili v dneh žalovanja, za izraze sožalja, za cvetje in udeležbo pri pogrebu. Bog povrni vsem skupaj! — **Daniela Volarič in sin John.**

LARA, VIC. — Radi bi se MISLIH s čestitkami spomnila srebrnega para LUDVIKA LUMBAR in SLAVKE r. Rebec. Rojaka živita v Deniliquin. N.S.W.. In sta že dolgoletna naročnika našega mesečnika. Ludvik je iz Slavne, župnija Hrenovice. Slavka pa iz Trnja. Na 3. januarja pred petindvajsetimi leti sta si v stolnici sv. Patrika v Melbournu obljubila zakonsko zvestobo. Da sta držala obljubo, dokazuje letošnja srebrna poroka na isti dan: 3. januarja sta na svojem domu pred domačim duhovnikom obnovila poroko. Številni znanci in prijatelji nič ne dvomimo, da bo držalo do prihodnjega slavlja, ki bo imelo zlato barvo. Bog jim daj dočakati v zdravju in zadovoljstvu zlato poroko — to jima želimo vsi! — **Anica Pegan.**

Tudi uredništvo se pridružuje želji gospe Peganove in srebrnoporočencema kliče: Na mnoga leta! — Ur.

ST. LEONARDS, N.S.W. — Ob prvih dneh novega leta tople in pristržne pozdrave ter dobre želje vsem Slovencem širom Avstralije. Vam, p. urednik, pa veliko vztrajnosti pri MISLIH, pa nekoliko več hvaležnosti z naše strani za ves trud in nesebično požrtvovalnost pri odličnem delu, ki ga vršite za našo izseljensko skupnost.

Rad bi se na tem mestu pristržno zahvalil Slovenskemu društvu Canberra, ki se je odzvalo prošnji g. škofa Jenka s tako lepim prispevkom k gradnji cerkve v Novi Gorici. Enako hvala vsem dragim rojakom, ki so doslej prispevali na pomoč v tej prepotrebni zadevi.

Kot je omenil pri začetku apela p. Valerijan (v zadnji avgustovi številki MISLIH), sem se pri svojem lanskem obisku domovine s sestro Ivanka, ki živi v Kopru, cglasil tudi pri g. škofu Jenku. Med razgovorom je cmenil svoje težave: po dolgih letih je dobil dovoljenje za gradnjo cerkve, a skrbi so velike; saj bodo stroški cgmorni, domačini pa pri vsej dobri volji in nabirkah po župnijah ne zmorejo vsemu kaj. Osebnost sem ponesel p. Valerijanu škofovo pismo s prošnjo in sem tako pri celi zadevi osebno prizadet.

Takrat ob obisku sem kot prvi med avstralskimi Slovenci g. škofu izročil svoj dar 50 dolarjev za bodočo cerkev v Novi Gorici. P. Valerijanu pa sem te dni izročil v isti namen še 150 dolarjev, da izpolnim svoj delež pri tej akciji. S tem se nočem hvaliti, saj čutim, da sem kot Slovenec storil le svojo častno dolžnost, ki pa je obenem tudi moje osebno zadoščenje in mi je v ponos. Želel bi samo, da bi tudi drugi, zlasti primorski rojaki, čutili enako in pomagali po svojih močeh

škofiji, v kateri so bili rojeni. Naj bi v novem letu mnogi posamezniki kot tudi naše organizacije velikodušno podprle nabirko in doprinesle svoj delež. Vsakdo naj bi z darom prispeval svojo "osebno opeko", če jih zmore deset, petdeset, ali sto, pa je še bolje. Kot sem poučen, bodo v novi cerkvi vzdali ploščo v zahvalo vsem darovalcem, ob določenih dneh leta pa brali za vse dobrotnike sveto mašo.

Darove pošljete lahko naravnost v Koper g. škofu, lahko pa jih oddaste tudi na MISLIH, oz. ob priliki slovenskemu duhovniku. Nič ne dvomim, da se bodo v to nabirko vključile tudi druge izseljenske skupine ter organizacije po Severni in Južni Ameriki. Tako bo nova cerkev nekako narodni spomenik Slovencev doma, za mejami in po svetu, ki naj bi družil slovenska srca kot simbol ljubezni in bratstva. — **Stanko Aster-Stater.**

SYDNEY, N.S.W. — Nedavno sem se vrnil iz obiska domovine in se oglašam z nekaj stavki mojega vtisa tamkajšnjega življenja. Moram reči, da sem se imel zelo lepo. Že na mejni železniški postaji sem spoznal carinika-domačina, ki me je po pregledu potnega lista prijazno pospremil do taksija. Tudi skozi zasliševanje mi ni bilo treba — kot mnogim drugim zadnja leta. Okrog sem hodil z odprtimi očmi, spoznaval ljudi, njih življenje in razmere, saj me je zanimalo resnično stanje, o katerem sem slišal tukaj v Avstraliji tako različna poročila.

MELBOURNSKI ROJAKI!

Vašim otrokom v pomoč pri pouku bi bila **THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYCLOPEDIA.**

V domačem jeziku boste dobili vse informacije ter po želji uredili nakup, če pokličete

MARCELO BOLE — tel. 306 3087,

DANILO STOLFA — tel. 306 2664,

ali pa NEVO BOLE-ROEDER — tel. 306 1141.

Bi se želeli pridružiti naši prodajalni skupini? Ste dobrodošli! Pokličite nas za dogovor!

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gêrusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

**II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom,
klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor
za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.**

Ob primerjanju lastnih spoznanj s tem, kar sem vedno prebiral v MISLIH, moram reči, da imajo popolnoma prav. Res je, da se je doma dvignilo gospodarstvo in gradbeništvo. Veliko ljudi živi dobro in si morejo ustvariti celo lepše in večje hiše, kot jih imamo v Avstraliji. Toda le pod pogojem, da se režimu podajo, da igrajo po njegovih notah, se znajdejo, molče in jim ni mar: je res ali ne, je prav ali ne. Na videz izgleda, da so vsi zadovoljni, ko pa z mnogimi govoriš osebno in ti zapajo, je slika drugačna. No, nekateri so res lahko, saj jih režim živi; zato svoje visoke pokojnine in privilegije tudi branijo in zagovarjajo. Veliko pa je tudi ljudi, ki molčijo in čakajo resnice. A drugače ne morejo kot da delajo tako kot večina in si v miru služijo svoj kruh.

Zelo močna je doma stara propaganda — prav nič manj aktivna kot je bila takoj po vojni. Televizija, časopisi in radio — vsi vsiljujejo in opevajo isto. Ta propaganda se sliši po vseh javnih prostorih in celo po avtobusih. Da ima to na ljudi šibkega značaja močan vpliv, je razumljivo.

Kot geslo so ljudem vtepli v glavo in ne vem koliko-krat sem slišal: dokler vlada ta režim, smo še kar na dobrem in je vsaj mir . . . Ob tem sem marsikomu povedal: če gospodar gradi hišo na dobrih temeljih, se nima bati, da bi se podrli . . . V večje debate pa se nisem upal spuščati. Ako je bila pri kakem obisku

izrečena bolj glasna in iskrena beseda, je že iz koga prisotnih bruhnil strah, da morda kdo prisluškuje. Noč ima svojo moč, so mi pojasnili. Ta strah mi je bil tuj in svobodnega človeka nevreden. Veliko mi je povedal. Sicer ljudje doma na splošno veliko kritizirajo, a samo nosovanje uradov, uslužbenec, razne gospodarske oddelke . . . Vodstvo in režim pa se mora samo hvaliti in častiti. Zato se mi je zdelo tam življenje zelo omejeno z ozirom na to, kaj smeš in kaj ne smeš, primerno le za oportuniste, ki se sistemu prilagodijo in — kot pravimo — "znajdejo" . . .

Eno me je zelo bolelo in sem čutil povsod na svojem obisku domovine: SLOVENŠČINE DOMA MANJKA! (Velike črke izbralo uredništvo. — Ur.) Veliko je uslužbencev pri raznih podjetjih in uradih, na avtobusih in podobno, ki sploh ne znajo slovensko, ali pa zelo zelo malo. Človeku se upravičeno zdi zamalo, da se mora v rodni domovini posluževati po uradih tujega jezika, ali pa 'e enostavno ne razumejo. Za ogled Postojnske jame n.p.r. nas je bilo zelo veliko (dva vlaka) in razporedili smo se ob tablah z označko različnih narodnosti oz. jezikov. Šli smo k tabli za Jugoslovane in sem vprašal vodiča, če bo razlaga v slovenščini. Odgovoril je, da bo samo v srbohrvaščini. Tako sem se ob glasnem protestu raje priključil angleško govoreči skupini. Kasneje mi je sam vodič-rojak dejal, da odobrava moj protest, toda oni imajo nalog, da se poslužujejo ob razlagi le srbohrvaščine. Zdi se mi žalostno in poniževalno, da Slovenec v Postojnski jami ne more slišati razlage v materinem jeziku. Naj tu dodam, da sem obiskal tudi rimske katacombe: tam je obešena tabla, ki nudi slovensko razlago, katere pa sem bil deležen tudi z vodičem-Slovencem.

Lepe pozdrave! — K. M.

BEECHWORTH, VIC. — Uredništvu sporočam žalostno vest, da je umrl dne 7. januarja mož FRANC PANČUR. Samo tri tedne je bil v bolnišnici, kjer se odkrili, da se je zavrtna bolezen že tako razširila, da mu ni bilo več pomoči. Redno ga je obiskoval duhovnik in mu

DR. J. KOCE, 114 Eglinton Street, Kew, Vic. 3101 — Tel. 861 7200

(Najstarejši tudi po letih objavljjanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Imam v vseh večjih mestih Evrope in Amerike ne samo poslovne ampak tudi prijateljske zveze.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 155 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 63 4832, Consultant Dr. J. KOCE**

DISKO za Sydney in okolico!

Kličite me za praznovanje zarok in porok, rojstnih obletnic ter drugih veselih prilik! Igram po želji vse vrste glasbe in imam lepo izbiro angleških, slovenskih, nemških ter drugih plošč za mlade in stare.

Priporočila se JOŽEF ROBAR,
61 Garfield St., Wentworthville, NSW, 2145
Telefon: 636 7157

podelil tudi sveto maziljenje.

Pokojni Franc je bil rojen v Kamniku dne 18. julija 1912. Od leta 1941 je delal na Koroškem, kjer sva se tudi spoznala ter se poročila v mali vaški cerkvi kake tri kilometre od Šmohorja. Na Koroškem se nama je rodila tudi hčerka, sin pa že tu v Avstraliji, kamor je družina prispela 15. julija 1949 na ledji "Nelly". Iz Bonegille smo se premaknili v bližnji Beechworth, kjer smo že dolgih trideset let. Zdaj je žal smrt prekinila naše mirno in srečno življenje . . .

Poleg nas tukaj zapušča pokojni Franc tudi mnogo sorodnikov v domovini, med njimi sestro v Ljubljani.

Naj se na tem mestu zahvalim vsem slovenskim družinam, ki so obiskale mojega moža v težki bolezni in ga spremile k večnemu počitku. Prišle so iz Wodonge in Alburyja, Chiltern, Wangaratta in Myrtleforda ter niti imena vseh ne vem. Mnoge so poklonile tudi vence, mnoge so nam pismo izrekle sožalje, zlasti iz oddaljenega Melbourn. Iskrena zahvala tudi "Snežniku", slovenskemu društvu Albury-Wodonga. — **Valerija Pančur** r. Radolovič, hčerka Anica in sin Franci.

Tudi MISLI Vam izrekajo iskreno sožalje ob izgubi. In hvala za sporočilo. Ker je prišlo prepozno za omembo v "tipkariji", sem kar tu objavil Vaše celotno pismo. — **Urednik.**

KDO BO VEDEL POVEDATI . . .

. . . kje bi bil DRAGUTIN BARAT, rojen v decembru 1935 leta v Zagrebu. Leta 1955 je odšel v Nemčijo in po pripovedovanju znancev dalje v Avstralijo. Po njem poizveduje gospa Franciška Jančec iz Zagreba, ki ga je odhranila poleg svojih otrok. Gospa ima že 76 let in ne išče ničesar zase; le rada bi zvedela pred svojo

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na vse nakupe. Engraving imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

smrtjo, kje se njen nekdanji rejenec nahaja in če je zdrav. Uredništvo je to prošnjo prejelo preko svoje naročnice gospe Ide Zorich (W.A.) in bo radi volje posredovalo kakršno koli novico o pogrešanem.

Bi kdo bralcev morda vedel za FRANKA MLAKAR-JA, ki ga preko gospe Štefke Fretze (Telefon: Sydney 905817) išče profesor Ivan Dolenc, Kanada. Neki F. Mlakar (če gre za pravega, seveda ni gotovo) je naveden v lanskim sydneyjskim telefonskim knjigi v Leichhardt; sedanji lastniki istega naslova so vedeli povedati, da se je bivši lastnik nedavno vrnil iz Amerike in si kupil drugo hišo. — Frank Mlakar naj bi bil po pismu iz Kanade slovenski izseljenski pisatelj. Največ je pisal v Ameriki, v Avstraliji pa baje dramo "Francie". Njegova hčerka Christina je bila (leta 1967) znana v športu.

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

Temu se smejejo doma . . .

- Ne zaupam velikim načrtom, ki so spočeti v majhnih glavah.
- Toliko denarja smo zapravili za kažipote, da nam ga je zmanjkalo za poti.
- Kompletna delavska kontrola je šla v akcijo k našemu direktorju: betonirajo mu ploščo zidanice.
- Pravzaprav je v poprečju s socialno diferenciacijo vse v redu: eni so zelo revni, so pa zato drugi zelo bogati.
- Pri jugoslovanski bikoborbi ostanejo biki vedno celi.
- Tudi smetana družbe se včasih skisa.
- Odpravili smo socialne razlike in povečali materialne.

REŠITEV DECEMBRSKE KRIŽANKE

Vodoravno: 1. kes; 4. kri; 7. Sotla; 9. oder; 11. Amor; 13. soja; 14. seve; 15. T. V.; 16. Ig; 17. roko; 20. Mura; 22. vzor; 23. opat; 24. sidro; 25. vas; 26. ara. — Navpično: 2. esej; 3. Sora; 4. klas; 5. rame; 6. postrvi; 8. dregati; 10. dovoz; 12. ovira; 18. kosa; 19. oris; 20. mora, 21. upor.

REŠITEV SO POSLALI: Anka Brgoč, Yana Gajšek, Marija Oražem, Anton Šajn, družina Drašček, Frances Klun, Majda Skubla, Jože Grilj, Lidija Čušin, Metka Lenarčič, Francka Anžin, Vinko Jager, Karla Twrdy, Ivanka Študent, Stanko Aster-Stater in pa neki ugankar (pismo oddano v Marickville, N.S.W.), ki se je pozabil (pozabila?) podpisati. — Izžrebana je bila **Frances Klun**.

**9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE**

Tel. 63 1650

Za razne prilike smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!
ZA POROKO: 75 različnih barvnih fotografij
s poročnim albumom vred — samo \$120.—
Slike za potni list — v dvajsetih minutah!

TRI JANUARSKE UGANKE

I. KOLIKO?

Sošolec Jožek vpraša pastirčka Tinčka in Tončka, koliko ovac ima vsak. Tonček mu takole odgovori: "Če dam jaz Tinčku eno ovco od svojih, jih imava oba enako. Če pa da Tinček meni eno svojih, potem imam jaz še enkrat toliko ovac kot jih ima on." Jožek števila ovac ni znal uganiti.

Pa ti namesto njega ugani, **koliko ovac ima Tinček in koliko Tonček?** Poskusi, saj ni tako težko!

II. UGANKA

V zvezku in v knjigi sem;

ime dekliško ti povem.

Oboje zdaj lepo mi zloži,

pa sem gorje prav vsaki koži.

Kaj je to?

III. BESEDNI KVADRATI A—E—I

—	—	—	A	—	—	—	E
—	—	A	—	—	—	E	—
—	A	—	—	—	E	—	—
A	—	—	—	E	—	—	—
—	—	—	—	I	—	—	—
—	—	—	I	—	—	—	—
—	I	—	—	—	—	—	—
I	—	—	—	—	—	—	—

A. Vodoravno in navpično:

1. solze toči; 2. nadležna žuželka; 3. vrsta pokrivala; 4. brez njega bi tudi nas ne bilo.

B. Vodoravno in navpično:

1. del oči; 2. ne dva ali več; 3. zidarsko orodje; 4. več kot podoben.

I. Vodoravno in navpično:

1. slonovi zobje; 2. gora pri Ljubljani; 3. slovensko drevo; 4. posedujem.

Rešitve pošljite do 14. februarja na uredništvo!

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

DOMAČA HRANA SREDI MELBOURNA!

"THE SAUSAGE MACHINE"

TAKE-AWAY SHOP

CENTRE PLAZA,

Cnr. Bourke and Swanston Sts.

Nudimo Vam klobase, pečenice, krvavice in razne
slične dobrote nepečene za nakup, ali pa pečene
na oglu (Charcoal Grill), postrežene s hrenom,
gorčico, raznimi solatami ali kislim zeljem.

Domače juhe: ječmenova, grahova, lečna.

Na razpolago orehova in makova potica, sirova
pogača, jabolčni zavijač in druge dobrote.

Priporočata se Valerija in Miha ROPRET

Priporočam se Slovencem
vzhodnega dela velikega Melbournea
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS

1/117 LEWIS RD., WANTIRNA SOUTH, 3152,
VIC. — Telefon delavnice 221 5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 221 5757

ali pa doma — 232-4314

Rojak VOJKO VOJK

"Draga moja, predno se vzameva, te pa moram vse-
eno opozoriti, da imam revmo, išijas, srčno napako in
še obolela jetra."

"Česa pa potem nimaš?"

"Zob."

Melbournskim Slovencem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako delo!

OPALI

Ogleduješ po lepem darilu, zlasti morda pred
obiskom domovine?

Oglasi se pri nas: imamo bogato izbiro

BRUŠENIH OPALOV in **DRAGIH KAMNOV**,
izdelujemo pa tudi **ZLATNINO** in **SREBRNINO**
po lastnih načrtih ali Vaših željah.

Ko kupujete opale, drage kamne, zlatnino, zaročne
in poročne prstane...

OBIŠČITE NAS!

Pomenili se bomo v slovenskem jeziku!

KOVAC'S GEMS & MINERALS

291-293 Wattletree Road,

EAST MALVERN (Melbourne), 3146

Telefon: 509 1611

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares **SVEŽA JAJCA**?

Oboje Vam nudi kokošja farma

Bruna in Alme **SDRAULIG**

(komaj miljo in pol od Slovenskega grčka
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, **RESEARCH**

Telefon: 437-1868

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S

AVTO ŠOLA"

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165

N.S.W.

TELEFON: 72-1583

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES Pty. Ltd.
182 Norton Street, Leichhardt, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevzemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA

J. M. THAME

E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezen, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds.)

Telefon: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

E.Z. OFFICE MACHINES

Zastopnik podjetij Olympia in Adler strojev se melbournskim Slovincem priporoča za prodajo novih in starih pisalnih, računskih in podobnih strojev vseh znamk. Izvršujemo vse vrste popravil! V zalogi imamo slovenske črke ČŠŽ, ki jih Vaš pisalni stroj morda še nima.

EMIL ZAJC

Telefon:

544 8466

9 Tennyson Ave.,

CLAYTON, Vic. 3169

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom za izdelavo kuhinjskih omar in drugega pohištva po zmerni ceni.

Telefon:

459 7275

FRANC ARNUŠ

76 Beverley Road,

ROSANNA, Vic.

■ Kaj pa NAROČNINA?

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bravce MISLI
s prirčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilijs) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače.

Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.